

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน
หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN : 978-974-01-9748-5

พิมพ์ครั้งที่ ๒ จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๕๕

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์ : ๐ ๒๕๓๘ ๓๐๓๓ , ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๓๓ โทรสาร : ๐ ๒๕๓๙ ๙๙๕๖

จัดจำหน่าย : องค์การค้าของ สกสค.

๖๙ อาคาร ๙ ถนนราชดำเนินกลาง แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ : ๐ ๒๖๒๙ ๑๙๑๐-๑๑ โทรสาร : ๐ ๒๒๘๐ ๓๖๘๐, ๐ ๒๒๘๒ ๕๘๓๐

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครู และนักเรียน มีสื่อการเรียนรู้ใช้ประกอบการเรียนการสอนในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อต้นแบบหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ครู อาจารย์ จากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำต้นฉบับ และมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดพิมพ์

เนื้อหาสาระหนังสือเล่มนี้ แบ่งออกเป็น ๕ หน่วย คือ ครอบครัวของเรา โรงเรียนของฉัน ฉลาดออม ฉลาดใช้ ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังที่ปรากฏในหนังสือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้ จะอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนสำหรับครูและนักเรียน ได้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณคณะกรรมการจัดทำสื่อต้นแบบทุกท่านรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนช่วยให้การจัดทำหนังสือเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒๒ มกราคม ๒๕๕๓

สารบัญ

หน้า

หน่วยที่ ๑ ครอบครัวของเรา	๑
หน่วยที่ ๒ โรงเรียนของฉัน	๒๓
หน่วยที่ ๓ ฉลาดออม ฉลาดใช้	๔๔
หน่วยที่ ๔ ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน	๖๒
หน่วยที่ ๕ สิ่งแวดล้อมรอบตัว	๗๙

หน่วยที่
ครอบครัวของเรา

ครอบครัวของเรา

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
๒. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัว การใช้อำนาจในครอบครัวตามบทบาท สิทธิ หน้าที่
๓. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวตามกระบวนการประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว
๔. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
๕. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น	<ul style="list-style-type: none"> ลักษณะความสามารถและลักษณะความดีของตนเองและผู้อื่น ผลของการกระทำความดี

ครอบครัวของฉัน

ฉันชื่อมะลิ พี่ชายของฉันชื่อมานะ ฉันอยู่กับพ่อ แม่ ตา ยาย และพี่ชาย ปู่และย่าของฉันอยู่จังหวัดเพชรบุรี ในวันสงกรานต์ พ่อและแม่จะพาฉันไปกราบปู่และย่า พ่อของฉันชื่อสมพงษ์ เป็นลูกของปู่และย่า แม่ของฉันชื่อสุพร เป็นลูกของตาและยาย

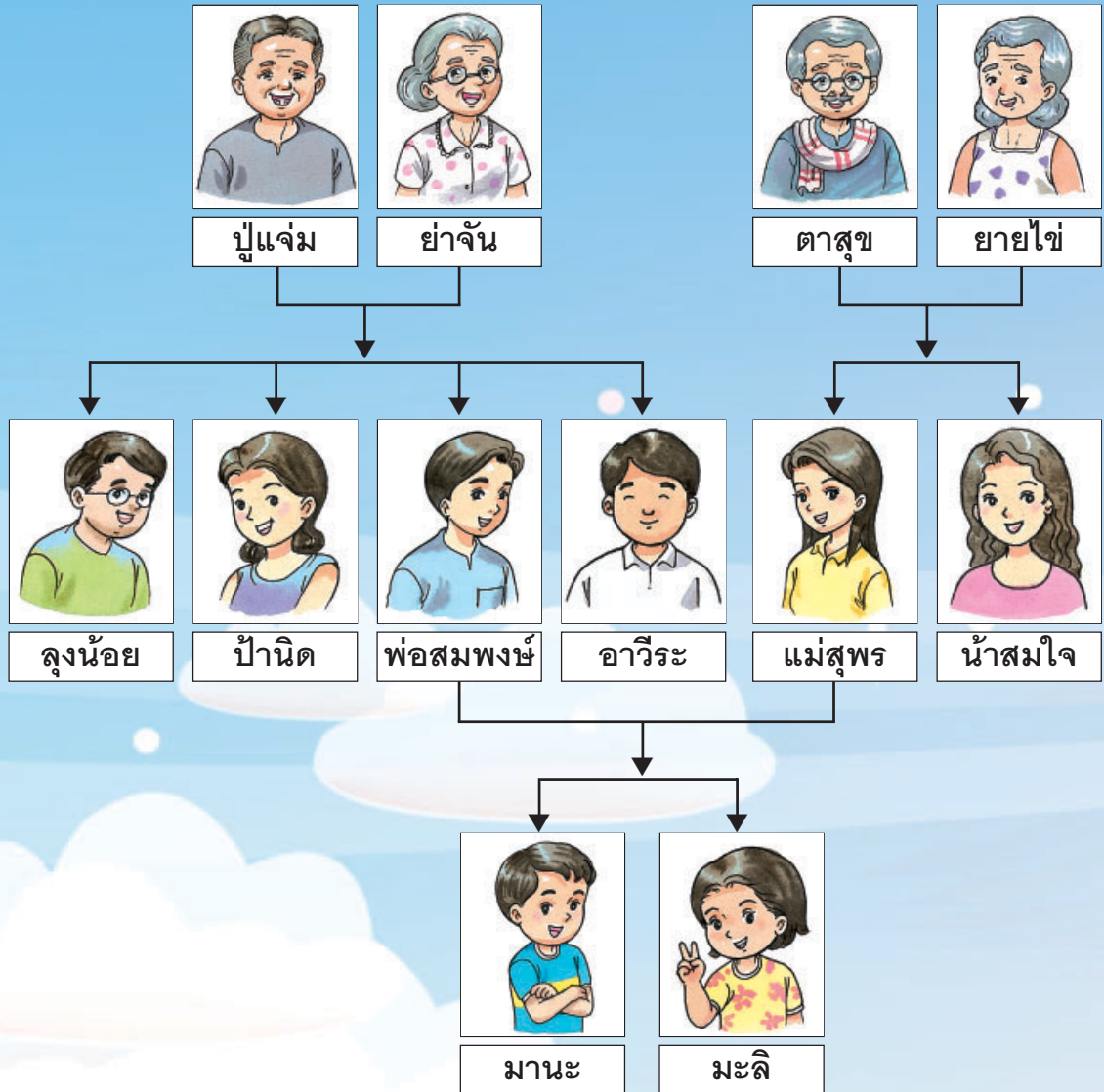
ฉันเรียกพี่ชายของพ่อและแม่ว่า **ลุง** และเรียกพี่สาวของพ่อและแม่ว่า **ป้า** ฉันเรียกน้องของพ่อว่า **อา** และเรียกน้องของแม่ว่า **น้า**

ฉันเป็นหลานของ **ปู่แจ่ม ย่าจัน ตาสุข ยายไข่ ลุงน้อย ป้านิด อาวีระ** และ **น้าสมใจ**

ทุกคนเป็นญาติของฉัน ฉันรักและเคารพญาติของฉัน

ผังเครือญาติของมานะและมะลิ

เพลงบ้านของฉัน

ผู้แต่ง วิชัย น้อยเสนีย์

บ้านของฉัน บ้านฉันนั้นมีหลายคน
ทุกคนเป็นพี่น้องกัน เออว่า ไชยา บ่าเล (ซ้า)
มีพี่ มีน้อง ของฉัน

รอบที่ ๑ พี่ - น้อง

รอบที่ ๒ พ่อ - แม่

รอบที่ ๓ ปู่ - ย่า

รอบที่ ๔ ตา - ยาย

รอบที่ ๕ ลุง - ป้า

รอบที่ ๖ น้ำ - อา

หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

ครอบครัวไทยมีสมาชิกหลายคน บางครอบครัวมีพ่อ แม่ ลูก บางครอบครัว มี ปู่ ย่า หรือ ตา ยาย อยู่ด้วย บางครอบครัวมี ลุง ป้า น้า อา อยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ ทุกคนในบ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือกัน

๑
มานะและมะลิทำการบ้านเสร็จแล้ว
ช่วยแม่ทำงานบ้านหน่อยนะ

๒
ได้ครับ

๓
ได้ค่ะ

๑
วันนี้ตอนเย็นพ่อจะให้ทุกคนร่วมกัน
แบ่งหน้าที่ทำงานบ้าน

๒
พ่อไปทำงานก่อนนะ

๑
ขอโทษค่ะพี่มานะ หนูไม่เห็น
เลยเหยียบเท้าพี่ เจ็บไหมคะ

๒
ไม่เป็นไร ไม่เจ็บ

๒
เก่งมาก ถูกหมดเลย

๑
คุณตา หนูทำการบ้านเสร็จแล้ว
กรุณาตรวจด้วยค่ะ

๓
ขอบพระคุณค่ะ

หนูเอาน้ำมาให้
คุณตา คุณยายค่ะ

คุณแม่ขา หนูทำการบ้านเสร็จแล้ว
ให้หนูช่วยทำความสะอาดบ้าน
นะคะ

๑
ผมทำการบ้านแล้ว
ผมจะลงไปใส่ปุ๋ยและ
รดน้ำต้นไม้ค่ะ

๒
ตาจะช่วยให้ปุ๋ย

คุณพ่อกลับมาแล้ว
สวัสดิ์ดีค่ะคุณพ่อ

๑
แม่เก็บผ้าที่รวบรวมแล้ว
มะลิช่วยพับให้แม่ด้วย

๒
ยายจะช่วยพับ

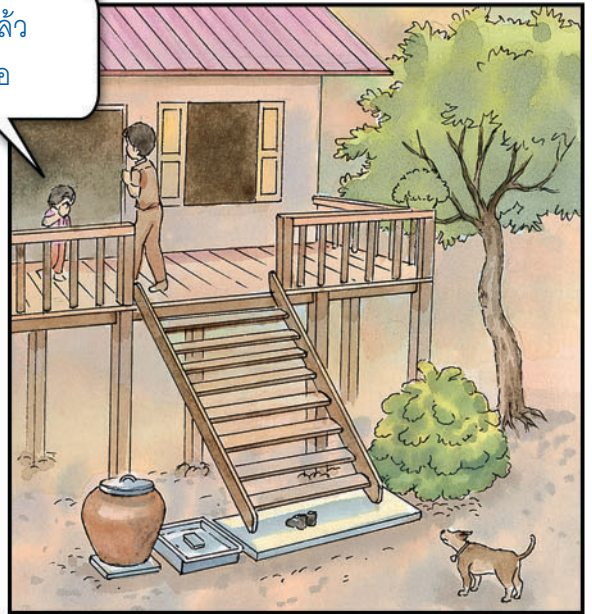

๓
ขอบพระคุณค่ะ คุณยาย

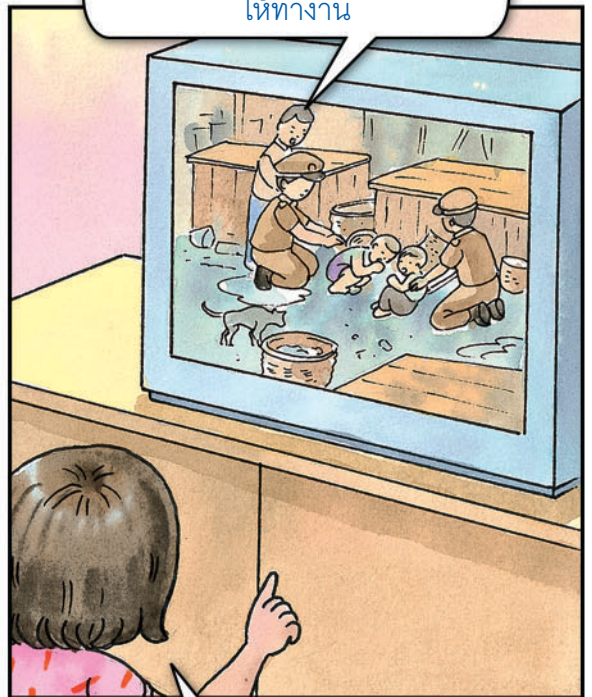
๑
คุณพ่อ น้ำคะ หนูพับผ้ากับคุณยาย
เสร็จแล้ว ขอดูโทรทัศน์ด้วยนะคะ

๒
ผมขอดูด้วยครับ

มีข่าวเรื่องเด็กอายุ ๙-๑๐ ขวบ
ประมาณ ๑๐ คน ถูกบังคับ
ให้ทำงาน

หนูสงสัยเด็กพวกนั้น
จึงเลยค่ะคุณพ่อ

๑
เรื่องแบบนี้มีข่าวอยู่
เกือบทุกวันเพราะ
คนขาดคุณธรรมและ
ล่วงละเมิดสิทธิผู้อื่น

๒
สิทธิคืออะไรคะ

๒
คุณพ่อคะ เด็กๆ
มีสิทธิอะไรบ้างคะ

๑
สิทธิ คือการที่เด็กทุกคนเกิดมา
ได้รับการคุ้มครองเท่าเทียมกัน
ตามกฎหมาย

มีหลายอย่าง คือได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี
ตามความเหมาะสม เช่น ได้รับอาหาร
ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม

ได้รับการดูแลรักษา
เมื่อเจ็บป่วย

๑
หนูไปช่วยคุณแม่ทำอาหารเย็นนะคะ

๒
ใช้ลูก เด็กทุกคนมีสิทธิ
ตามกฎหมาย

๑
เด็กถูกบังคับให้ทำงาน
ตามข่าวก็ควรได้รับการ
ช่วยเหลือเลี้ยงดู ใช่ไหมคะ

๒
ดีลูก...เมื่อรับประทาน
อาหารเย็นแล้ว เราไป
ทำงานตามหน้าที่นะคะ

๓
ขอบพระคุณค่ะ
หนูเข้าใจแล้ว

๑
หน้าที่ของลูกคือเชื่อฟัง
คำสั่งสอนของพ่อแม่
ญาติผู้ใหญ่ ครูอาจารย์
และตั้งใจเรียน

๑
หน้าที่หมายถึง
อะไรคะคุณพ่อ

๒
ถ้าลูกเข้าใจแล้ว
ไปช่วยแม่ทำกับข้าวนะ

๒
ทุกคนมีหน้าที่ของตัวเอง พ่อแม่ มีหน้าที่
ในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนลูกให้เป็นคนดีของสังคม

ทุกคนรับประทานอาหาร
ได้แล้วค่ะ คุณแม่ทำเสร็จแล้ว

เมื่อทุกคนรับประทานอาหารเสร็จแล้ว พ่อ แม่ ลูกมานั่งคุยกัน

วันนี้เรามาคุยกันเรื่องหน้าที่ของทุกคน
ในบ้าน มานะและมะลิจะช่วยทำงาน
อะไรในบ้านบ้าง

ผมช่วยคุณพ่อ พรวนดิน รดน้ำ
ปลุกต้นไม้ ได้ไหมครับ

คุณพ่อจะให้หนูทำอะไรดีคะ

มะลิ หนูคิดว่าจะช่วยทำอะไรได้บ้าง

หนูช่วยกวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน
ล้างผัก ก็ได้นะคะ

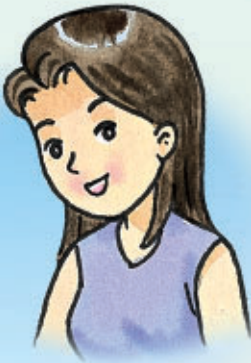
ให้มานะช่วยแม่ยกอาหาร เก็บจาน
ไปล้างดีไหม

คุณพ่อครับ ให้มะลิทำดีไหม
เพราะเป็นเรื่องของผู้หญิง

เดี๋ยวนี้ผู้หญิง ผู้ชายทำงานได้เหมือนกัน
มานะโตแล้ว เวลายกอาหารจะได้ไม่หก
ล้างจาน ล้างแก้วไม่แตก เมื่อน้องโตแล้ว
ก็จะช่วยทำด้วย ปีนีให้มะลิ ช่วยแม่
กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างผัก ทำงานในครัว
บ้างนิดหน่อย

ตกลงตามที่พ่อบอกไหมคะ
และวันเสาร์ - อาทิตย์ ช่วยพ่อล้าง
รถจักรยานยนต์บ้างนะ

ตกลงครับ ถ้าผมมีภาระบ้านมาก
ผมขอทำการบ้านให้เสร็จก่อนนะครับ

ถ้าหนูว่าง หนูช่วยรดน้ำต้นไม้ได้ค่ะ

ตกลงตามนี้นะ ที่พ่อพูดมาทั้งหมด
เป็นการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
ในครอบครัว การรับฟังและ
แสดงความคิดเห็น

ตกลงครับ ตกลงค่ะ

ถ้าทุกคนปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ตกลงกันได้
บ้านเราก็จะอยู่กันอย่างมีความสุข

ถ้าทุกคนในครอบครัวรู้หน้าที่ของตนเอง ลูกๆ เชื่อฟังและปฏิบัติ
ตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ รู้จักแบ่งปันกัน รัก และสามัคคีกัน จะทำให้
ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข

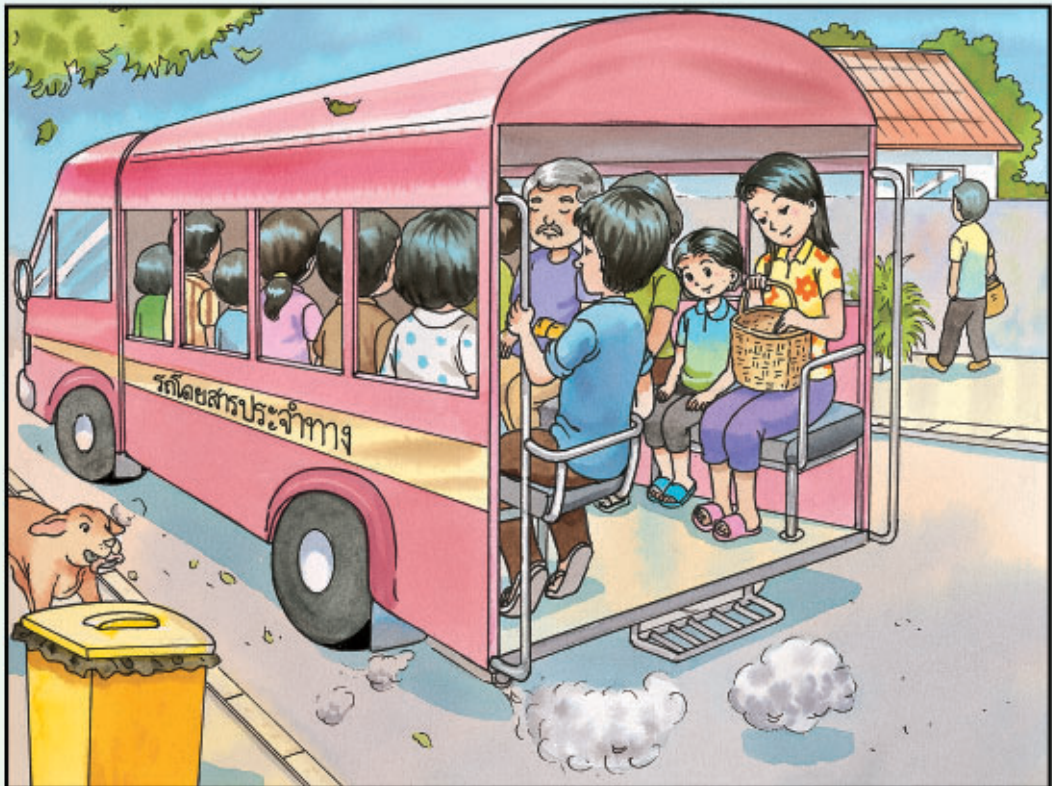
ความดีที่ทำได้

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ แม่ชวนมะลิไปซื้อของที่ตลาด ตลาดอยู่ห่างจากบ้าน ต้องนั่งรถสองแถวไป

มะลิทำอะไรอยู่ ไปตลาดได้หรือยังจ๊ะ

รอหนูด้วย หนูกำลังประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุส่งครูพุงนี้ค่ะ

มะลิและแม่ขึ้นรถ คนเต็มรถพอดี

รถสองแถววิ่งไปได้ระยะหนึ่ง หยุดรับสองแม่ลูก ลูกอายุน้อยกว่า
มะลิ มีคนเต็มรถแล้ว ทั้งสองคนจึงต้องยืน

๒
ขอบใจจ้ะ หนูเป็นเด็กดีจริงๆ

๒
รอดี๋ยวนะ
แม่ซื้อของให้เสร็จก่อน

๑
คุณแม่ หนูหิวแล้วค่ะ

ไม่เป็นไร หนูรอได้ค่ะ คุณแม่คะ
คุณนำผู้ชายที่หนูเก็บกระเป๋าสตางค์ได้
เดินมาหาเราค่ะ

๑
คุณพี่โชคดีนะครับ
ที่มีลูกเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์

๒
ขอบคุณค่ะคุณน้ำ

๑
อิมใหม่ลูก
เพิ่มอีกสามใหม่

๒
อิมแล้วค่ะ

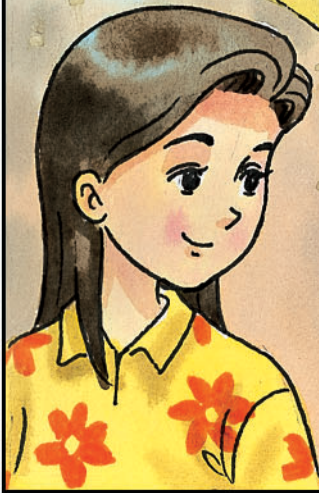
๓
สงสัยจะอิม
ที่ได้รับคำชม

๑
สวัสดีค่ะ คุณตา คุณยาย
หนูซื้อผลไม้มาฝาก หนูเอาไปล้าง
ก่อนนะคะ แล้วจะใส่จานมาให้ค่ะ

๒
วันนี้หนูเก็บกระเป๋าสตางค์ได้
แล้วคืนเจ้าของ หนูได้รับคำชมด้วยค่ะ

นี่คือผลของการซื่อสัตย์
และการทำความดี
ยายและตาภูมิใจในตัวหนู

คำถามท้ายบท

๑. สมาชิกที่บ้านนักเรียน มีกี่คน
๒. ใครเป็นผู้หาเงินมาใช้จ่ายในบ้าน
๓. ใครสอนนักเรียนให้ทำการบ้าน
๔. นักเรียนมีหน้าที่ทำอะไรในบ้านบ้าง
๕. นักเรียนมีสิทธิในบ้านอย่างไรบ้าง
๖. สมาชิกของครอบครัวที่ดี ต้องทำอย่างไร
๗. นักเรียนเคยเห็นใครทำความดี และเขาทำอย่างไร
๘. นักเรียนคิดว่าการทำความดีจะก่อให้เกิดประโยชน์อะไร

ชวนคิด ชวนทำ

๑. นักเรียนวาดภาพเครือข่ายของนักเรียนลงในกระดาษ พร้อมทั้งระบุชื่อด้วย
๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเล่ากิจกรรมที่ทำที่บ้าน
๓. นักเรียนบอกกิจกรรมในครอบครัวที่ร่วมกันตัดสินใจ
๔. นักเรียนวาดภาพการทำความดีต่อครอบครัว

แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

๑. ห้องสมุด
๒. บริเวณบ้าน
๓. สัมภาษณ์ผู้รู้

หน่วยที่ ๒
โรงเรียนของฉัน

โรงเรียนของฉัน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> โครงสร้างของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน
๒. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในโรงเรียน
๓. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในโรงเรียน
๔. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
๕. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น	<ul style="list-style-type: none"> ลักษณะความสามารถและลักษณะความดีของตนเองและผู้อื่น ผลของการทำความดี

โรงเรียนของฉัน

มานะและมะลิ มาถึงโรงเรียน ตั้งแต่เช้า ช่วยเพื่อนๆ ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เมื่อเวลา ๘ นาฬิกา นักเรียนที่ทำความสะอาดไปล้างมือ นักเรียนทุกคนมาเข้าแถวหน้าเสาธง ร่วมกันร้องเพลงชาติ และสวดมนต์ก่อนเข้าเรียน ส่วนนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่นก็ยืนตรง

เพลงชาติไทย

เนื้อร้อง พันเอกหลวงสารานุประพันธ์
ทำนอง พระเจนดุริยางค์

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
เป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน
อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี
ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด
เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี
เถลิงประเทศชาติไทยทวี มีชัย ชโย

บุคลากรในโรงเรียน

๑
นักเรียนมาโรงเรียนหลายวันแล้ว
รู้จักใครบ้างคะ นอกจากครู

๔
เก่งมากค่ะที่รู้จักหมดทุกคน
วันนี้เรามาเรียนรู้หน้าที่ของแต่ละคนกัน

๒
ภารโรงค่ะ

๖
ครูสมศรีครับ

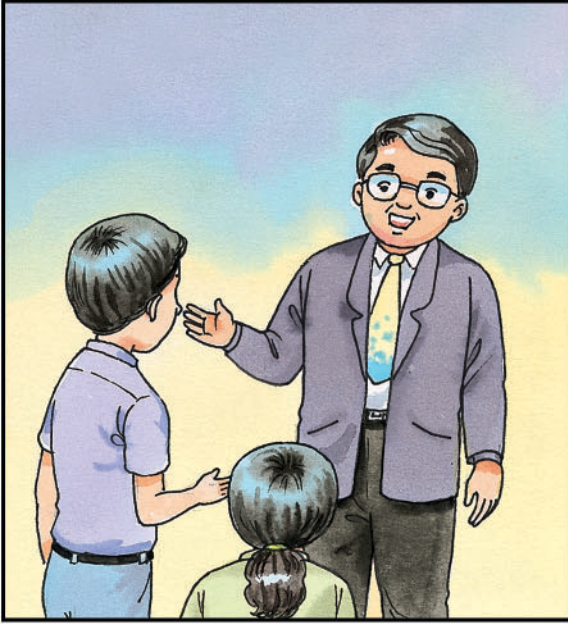
๓
ครูสมพรค่ะ

๗
รองผู้อำนวยการครับ

๕
ผู้อำนวยการค่ะ

๘
กรรมการโรงเรียนครับ

ผู้อำนวยการโรงเรียน คือ ผู้บริหารจัดการ
งานในโรงเรียนและดูแลทุกคนในโรงเรียน

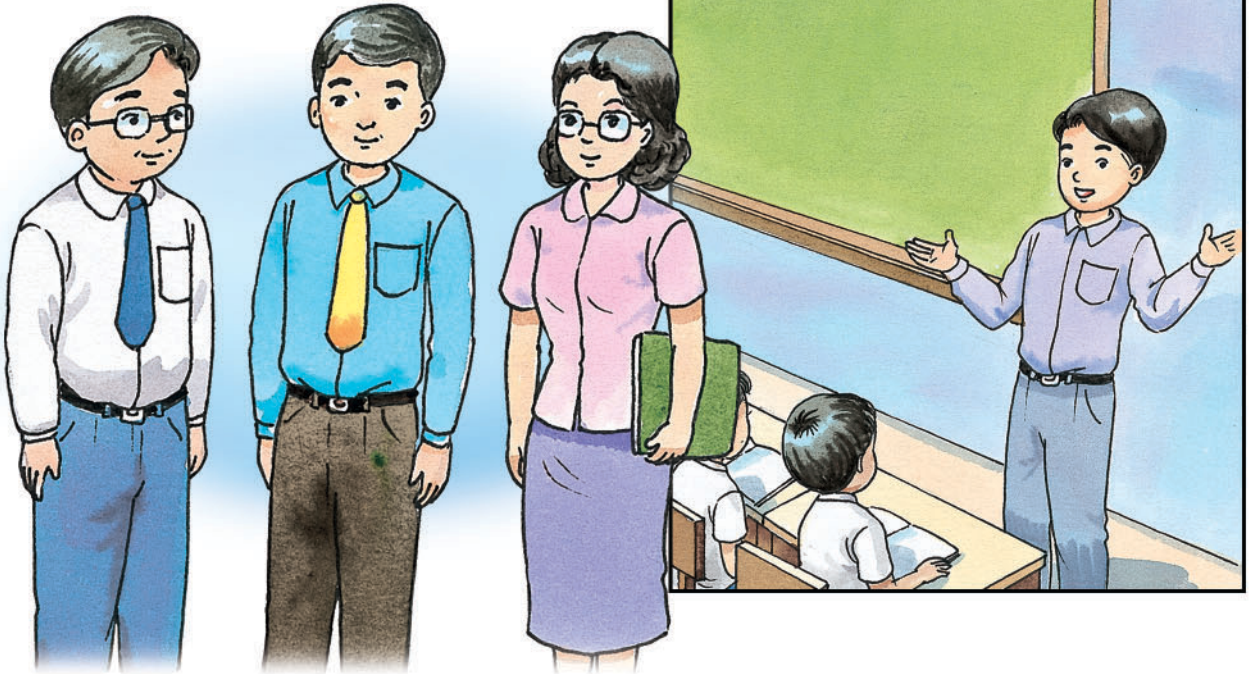

รองผู้อำนวยการโรงเรียน คือ ผู้ที่ช่วย
ผู้อำนวยการโรงเรียน ควบคุมดูแลการสอน
ของครูและความประพฤติของนักเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริม
และสนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียน

ครู มีหน้าที่อบรมสั่งสอน ให้นักเรียนมีความรู้
เป็นคนดีของสังคมและประเทศ

นักเรียน มีหน้าที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

คณงานภารโรง ทำหน้าที่ดูแลรักษาความ
สะอาดและให้บริการต่าง ๆ

บุคคลต่างๆ ที่กล่าวมานี้ มีความสำคัญต่อ
โรงเรียน เราควรให้ความรัก ความเคารพทุกคน
เมื่อนักเรียนรู้จักบุคคลต่างๆ ในโรงเรียนแล้ว
ชั่วโมงต่อไปควรรู้หน้าที่และสิทธิของนักเรียน

ชั่วโมงนี้เรียนวิชาคณิตศาสตร์
นักเรียนส่งการบ้านทุกคน
แสดงว่านักเรียนขยัน
ปฏิบัติตามคำสั่งของครู

๑
ครูจะอธิบาย
บทต่อไปให้ฟัง
ก่อนนะคะ

๒
ใครสงสัย ยกมือถามนะคะ

ถ้าเข้าใจแล้ว ทำแบบฝึกหัด ๓ ข้อนะคะ

๑
เสร็จแล้วค่ะ

๒
เสร็จแล้วครับ

๓
นักเรียนห้องนี้ตั้งใจเรียน
ไม่คุยไม่เล่นในเวลาเรียนและเวลา
ทำงานจึงทำงานเสร็จตรงเวลา

นักเรียนคะ ถึงเวลารับประทานอาหารแล้ว ให้เดินไปที่โรงอาหาร
รับถาดอาหารต้องเข้าแถวอย่าแซงกัน

๑
มะลิ ทำไมไม่ไปรับประทานอาหารคะ

๒
หนูจะช่วยคุณครูถือสมุด
ไปห้องพักรูก่อนคะ

๒
ทันคะ หนูเข้าแถว
เป็นคนสุดท้ายได้

๑
แล้วมะลิจะไปรับถาดอาหารทันไหม

๑
ครูมีหนังสือนิทานให้ไปอ่านที่บ้าน
ถ้าอ่านไม่ออกให้คุณแม่สอน

๒
ขอบคุณคะคุณครู

ห้องพักรู

รับประทานอาหารให้หมดนะ
อิมแล้วนำภาดไปให้คนงานล้าง
แล้วไปแปรงฟัน ล้างปากและล้างมือ

๑
เก่งมาก ใช้แก้วใส่น้ำแปรงฟัน
ไม่เปิดน้ำทิ้ง เป็นการประหยัดน้ำ
นักเรียนอยู่ชั้นอะไรครับ

๒
สวัสดีครับ
เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ครับ

๑
นักเรียนทำอะไรอยู่ครับ

๒
ผมกำลังเก็บขยะใส่ถังขยะครับ
ไม่รู้ว่าใครทิ้งไว้

๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ครับ

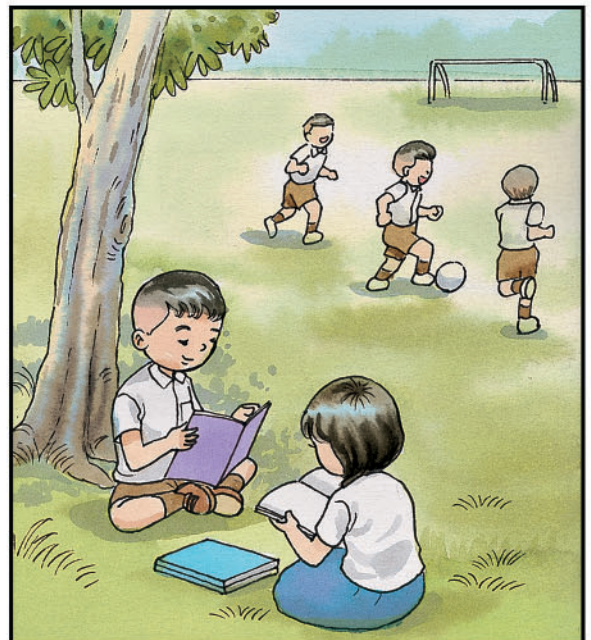
น้องอย่าเขียนผนัง โรงเรียนจะไม่สวย
เราต้องช่วยกันรักษาทรัพย์สินสมบัติ
ของโรงเรียนนะน้อง

๓
ดีมาก นักเรียนเป็นเด็กดี และยังแต่งตัว
เรียบร้อยตามระเบียบของโรงเรียนด้วย
เรียนอยู่ชั้นไหนครับ

เด็กทุกคนมีสิทธิจะได้รับการศึกษา
โดยเท่าเทียมกันตามกฎหมาย

ได้รับการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจ เช่น
การเล่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์
ต่อตนเองและสังคม

ร่วมคิด ร่วมทำ

วันจันทร์ตอนเช้า แม่ไปบ้านเพื่อนใกล้ๆ โรงเรียน จึงไปส่งมะลิถึงหน้าโรงเรียน แม่และมะลิยื่นมือเพื่อข้ามถนนตรงทางม้าลาย

สวัสดีค่ะ คุณครู

๑
มาลี พวกพี่ๆ เขามาโรงเรียนแต่เช้า
ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน
และรดน้ำต้นไม้

๑
มาลี ปากกาของใคร สวยด้วย

๒
มะลิ พี่เขาเป็นคนดีนะ ปฏิบัติตาม
กฎ กติกา และข้อตกลงของโรงเรียน

๒
พี่คะ ปากกาพี่หรือเปล่าคะ

๕
เราไปห้องเรียนช่วยเพื่อนๆ
ทำความสะอาดห้องเรียนและ
จัดโต๊ะกันเถอะ

๓
ขอบใจนะน้อง นิสัยดีจริง
อยู่ชั้นไหน

๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ค่ะ

๑
เจ็บไหมมะลิ ฉันขอโทษด้วย
ไม่เห็นว่าคุณเข้ามา

๒
ไม่เป็นไร เจ็บไม่มาก
ฉันทนได้ เราไปให้อาหาร
ปลาก่อนนะ มันคงหิวแล้ว
เดี๋ยวฉันมาช่วย

๑
วันนี้เรามาเลือกหัวหน้าห้องกัน
ใครจะเสนอใครบ้างคะ

๒
หนูเสนอสุนทร
เพราะไม่เกียจงานค่ะ

๖
จากการออกเสียง มะลิได้คะแนนสูงสุด
ได้เป็นหัวหน้าห้อง

๕
เสนอพอแล้วค่ะ ครูจะเรียกชื่อทีละคน
ใครชอบคนไหนให้ยกมือขึ้น
ยกมือออกเสียงได้ครั้งเดียวนะคะ

๑
ผมเสนอสมพงษ์ เพราะขยันมาโรงเรียน
แต่เช้า ทำความสะอาดห้องด้วยครับ

๔
หนูไม่เป็นค่ะ หนูขอสนับสนุน
มะลิค่ะ

๓
ผมเสนอมาดี เพราะเรียบร้อย
พูดจาเพราะครับ

๒
หนูเสนอมะลิ เพราะเรียนเก่ง
ชอบช่วยเหลือเพื่อนค่ะ

๑
คุณครูฯ หนูเป็นผู้หญิง
หนูกลัวทำได้ไม่ดีค่ะ

๒
เราคิดว่าเธอทำได้อย่างดี

๓
เราเห็นด้วย เธอเก่ง

๑
ผู้หญิงหรือผู้ชายก็เป็นหัวหน้าห้อง
ได้เหมือนกัน ลองทำดูก่อนนะ
เลือกรองหัวหน้าห้องได้ ๑ คน
ตกลงไหม

๒
ตกลงค่ะ หนูจะเป็นหัวหน้า หนูเลือกสุนทรเป็น
รองหัวหน้าห้องค่ะ ขอบใจเพื่อนๆ ที่เลือกเรา

๑
นักเรียน หัวหน้าห้องและ
รองหัวหน้า ควรอยู่ในตำแหน่ง
นานเท่าใด

๒
หนูว่า ๑ เดือนค่ะ

๓
ผมว่า ๑ เทอมครับ

๔
ยกมือออกเสียงเหมือน
เลือกหัวหน้าห้องนะคะ

๒
ขอบใจนะสุนทร

๑
ตกลง เราจะช่วยเธอ มะลิ

๒
เวลาครูไม่อยู่ในห้อง หัวหน้าห้องต้องดูแล
ความเรียบร้อย รับคำสั่งจากครูมาบอก
เพื่อนๆ และเป็นผู้นำของเพื่อนๆ ค่ะ

ได้ข้อตกลงของห้อง หัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้อง
จะอยู่ในตำแหน่งนาน ๑ เทอม

๑
คุณครูคะ
หนูต้องทำอะไรบ้างคะ

๑
วันพฤหัสบดีนักเรียนทุกคนต้องทำพิธีไหว้ครู
เพราะการไหว้ครูเป็นการระลึกถึงบุญคุณของครู
ที่อบรมสั่งสอนและเป็นการแสดงตนว่าตนเอง
เป็นศิษย์ของครู พร้อมทั้งจะน้อมรับคำสั่งสอน

๒
วันไหว้ครู ชั้นเราต้อง
เตรียมอะไรบ้างคะ

๓
เตรียมพานดอกไม้
มีพืชชนิดต่างๆ เช่น
หญ้าแพรก ดอกมะเขือ
และดอกเข็ม พร้อมด้วย
พานรูปเทียน

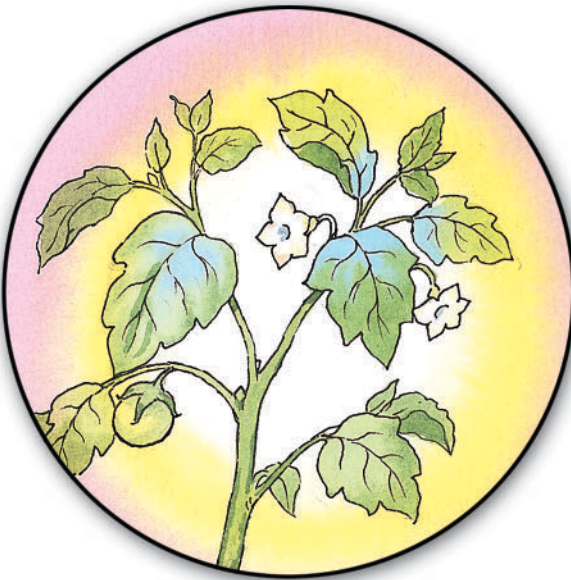

คุณครูครับ ทำไมต้องใช้
หญ้าแพรก ดอกมะเขือ ดอกเข็ม
และรูปเขียนด้วยครับ

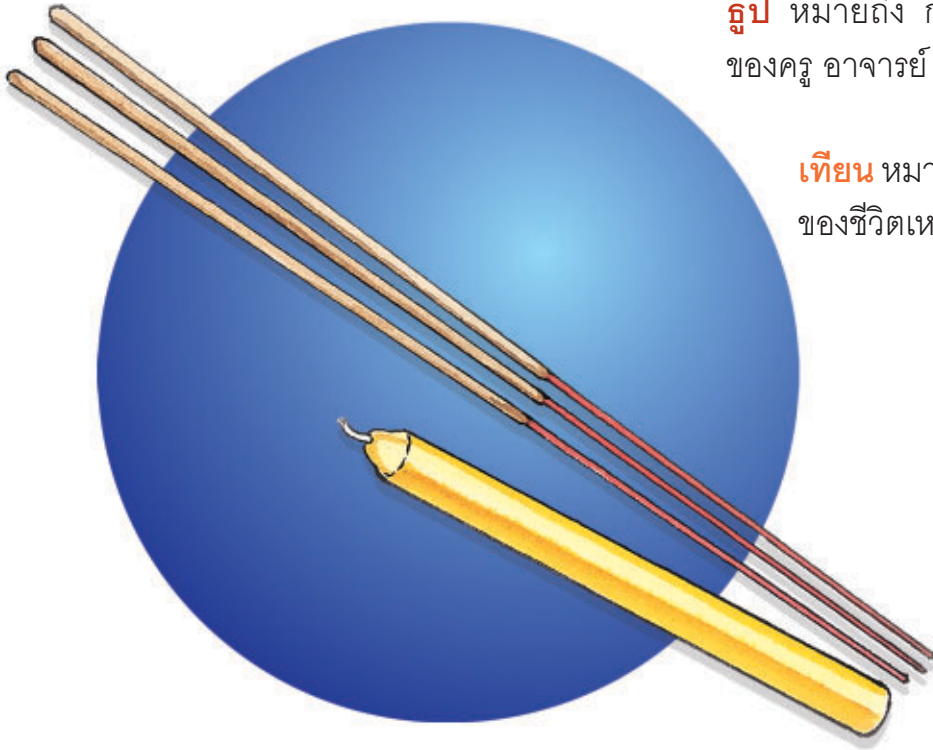
หญ้าแพรก หมายถึง ความเจริญงอกงามของ
สติปัญญา เพราะหญ้าแพรกเจริญงอกงามเร็ว
และทนต่อความแห้งแล้ง

ดอกมะเขือ หมายถึง การอ่อนน้อม ถ่อมตน
เพราะ ดอกมะเขือจะคว่ำดอกลงเสมอ แสดง
ถึงนักเรียนต้องรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน สุขภาพ
เรียบร้อย เหมือนดอกมะเขือที่โน้มลง

ดอกเข็ม หมายถึง สติปัญญาเฉียบแหลม
เหมือนเข็ม และกลางดอกเข็มที่แหลมเหมือน
เข็ม

รูป หมายถึง การบูชาคุณความดี
ของครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอน

เทียน หมายถึง ความสว่างไสว
ของชีวิตเหมือนแสงเทียน

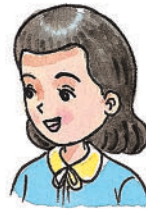

นักเรียนคิดว่าใครควรถือพานดอกไม้และพานรูปเทียนคะ

ให้หัวหน้าห้องถือพานดอกไม้และรองหัวหน้าห้องถือพานรูปเทียนดีไหมคะ

นอกจากพานดอกไม้และพานรูปเทียนแล้ว นักเรียนทุกคนควรมีดอกไม้ดังกล่าวและรูปเทียนมาด้วย

๑
หนูเห็นด้วยค่ะ ให้หัวหน้าและรองหัวหน้าห้องเป็นตัวแทนพวกเรา

๒
ตกลงมั๊ย มะลิและสุนทร

๑
นักเรียนกลับบ้านได้แล้วคะ อย่าลืมทำการบ้านนะคะ

๒
สวัสดีครับ

๓
สวัสดีค่ะ

๑
มะลิยังไม่กลับบ้านหรือ

๒
เรารอพี่มานะ
เขายังไม่เลิกเรียน
และคุณพ่อ
ยังไม่มารับ

๑
รอพ่อนานไหมลูก

๒
สวัสดิ์ค่ะคุณพ่อ ไม่เป็นไรค่ะ
หนูรอได้ เพราะคุณหนังสือ
นิทานที่ครูให้มา
พี่มานะมาพอดีค่ะ

๕
พ่อว่ามะลิจะทำได้ดี เพราะหนูเป็นคนตั้งใจทำงาน
ชอบช่วยเหลือเพื่อน เพื่อนๆ เขาเลือกคนทำความดีนะลูก

๒
วันนี้เพื่อนๆ เลือกหนูเป็นหัวหน้าห้อง
และให้หนูเป็นตัวแทนถือพานดอกไม้
ในวันไหว้ครูด้วยค่ะ

๑
สวัสดิ์ค่ะคุณตา
คุณยาย คุณแม่

๔
ดีใจค่ะ ตอนแรกหนูก็กลัวจะทำได้ไม่ดี
แต่เพื่อนๆ ให้กำลังใจ หนูจะทำให้ดีที่สุด

๓
ดีใจใหม่ เพื่อนไว้วางใจหนู

คำถามท้ายบท

๑. ผู้อำนวยการโรงเรียน มีหน้าที่อะไร
๒. คุณครูของนักเรียน มีหน้าที่อะไร
๓. นักเรียนมีหน้าที่อะไรบ้างในโรงเรียน
๔. นักเรียนได้รับสิทธิอะไรบ้างที่โรงเรียน
๕. นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมใดของโรงเรียนบ้าง
๖. นักเรียนเคยทำความดีอะไรบ้างให้แก่โรงเรียน และได้ประโยชน์อะไรจากการทำความดี

ชวนคิด ชวนทำ

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ช่วยกันไปหาชื่อบุคคลในโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คุณครู ชั้น ป.๑-๓ และ คณงานภารโรง
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันเล่าการกระทำของนักเรียนที่เป็นการปฏิบัติตาม กฎ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน
๓. ให้ตัวแทนนักเรียนเล่าวิธีการเลือกหัวหน้าห้อง

แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

๑. ห้องสมุด
๒. บริเวณโรงเรียน
๓. สัมภาษณ์ผู้รู้

หน่วยที่
ฉลาดออม ฉลาดใช้ ๓

ฉลาดออม ฉลาดใช้

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ● สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน ● สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ ● วิธีการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า
๒. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ● ประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว ● ประโยชน์ของการออม ● โทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว ● วางแผนการใช้จ่าย

เรื่องที่ ๑ สินค้าและบริการ

ดอกบัว เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนเดียวกับกับ **มะลิ** คุณแม่ของดอกบัว เป็นเพื่อนกับคุณแม่ของมะลิด้วย ดอกบัวมีพี่ชาย ๑ คน คือ **ใบบัว** ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ห้องเดียวกับกับพี่มานะ

คุณพ่อของดอกบัวเป็นเกษตรกรอำเภอ ส่วนคุณแม่เป็นแม่บ้าน และรับจ้างเย็บเสื้อผ้าอยู่กับบ้าน

วันนี้เป็นวันหยุดเรียน คุณแม่ชวนดอกบัวไปตลาดใกล้บ้าน ส่วน
ไบบัวช่วยคุณพ่อทำงานอยู่กับบ้าน

ดอกบัวเห็นผู้คนมากมาย เมื่อมาถึงตลาดมีพ่อค้า แม่ค้า พุดเชิญชวน
ให้คนที่เดินผ่านไปมาซื้อสินค้า

- ดอกบัว** : ในตลาดมีอะไรขายบ้างคะคุณแม่
- แม่** : มีสินค้าหลายอย่างจ้ะ มีอาหาร ผักผลไม้ รวมถึง
สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เสื้อผ้า
รองเท้ายาง ถุงเท้า กระเป๋า หมวก ยาสีฟัน แปรงสีฟัน
สบู่ และของใช้อื่น ๆ อีกมากจ้ะ

๑
คุณแม่คะ ถัดดอกบัว
ขอซื้อดินสอกับกระดาษ
จะซื้อที่ไหนคะ

๒
ที่ตรงมุมถนนใกล้ๆ
ตลาดตรงโน้นจะ

๔
ไปใช้บันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวัน
ส่งคุณครูค่ะ แล้วดอกบัวจะซื้อไปฝาก
พี่ไบบัวด้วย

๓
ดอกบัวจะซื้อดินสอกับ
กระดาษไปทำอะไรจะลูก

ดอกบัว : คุณแม่คะ ทำไมต้องนำสินค้ามาขายที่ตลาดด้วยคะ

แม่ : ตลาดเป็นศูนย์กลางของการค้าขายในชุมชนหรือท้องถิ่น สินค้าต่าง ๆ พ่อค้า แม่ค้านำมาขาย เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน

ดอกบัว : สินค้าทุกอย่างต้องใช้เงินซื้อหรือเปล่าคะคุณแม่

แม่ : บางครั้งสินค้าหรือของใช้บางอย่างก็แลกเปลี่ยนกัน โดยไม่ต้องซื้อ ขึ้นอยู่กับความพอใจทั้งสองฝ่าย

ดอกบัว : มีอะไรบ้างคะคุณแม่

แม่ : บางคนเอาไข่มาแลกกับเสื้อผ้า เอาข้าวไปแลกกับปลาของชาวประมงหรือเพื่อนบ้านแบ่งปันผลไม้ให้เรา เราก็นำสิ่งของเครื่องใช้ไปแลกเปลี่ยนก็ได้ค่ะ

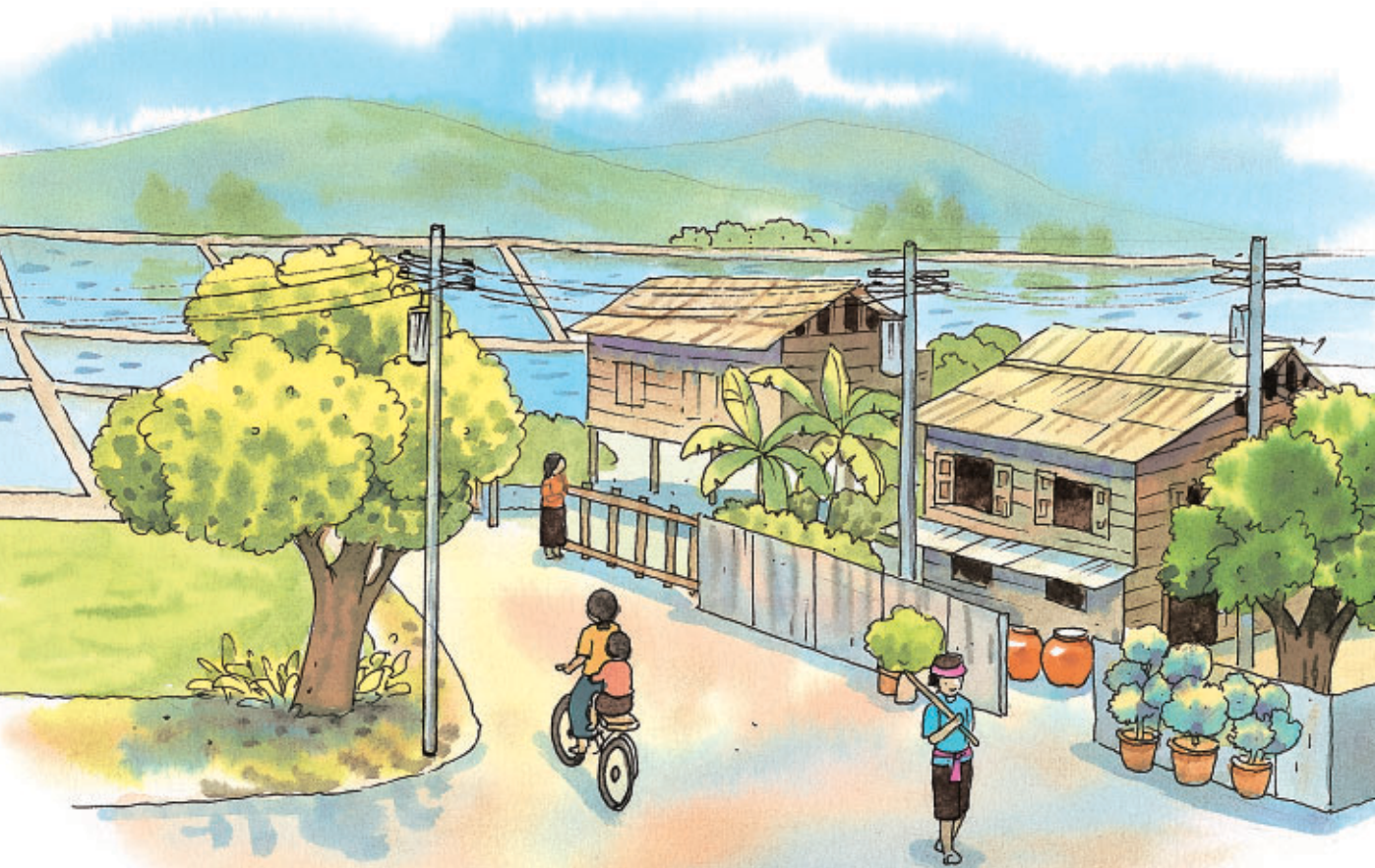
แม่ : ส่วนอาหารที่เรารับประทานหรือการบริการต่าง ๆ เราต้อง
จ่ายเงินซื้อสินค้าและค่าบริการด้วยจ้ะ

ดอแก้ว : **ค่าบริการ** หมายถึงอะไรคะคุณแม่

แม่ : เป็นการให้ความสะดวกแก่คนในชุมชนด้านต่าง ๆ จ้ะ

ดอแก้ว : ค่าบริการอะไรบ้างคะคุณแม่

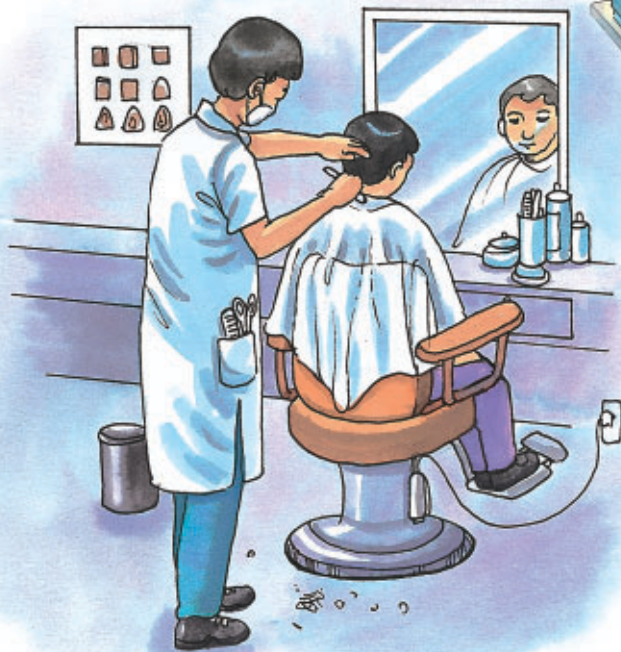
แม่ : ค่าบริการตัดเสื้อ ค่าบริการตัดผม ค่าบริการโทรศัพท์
ค่าบริการไฟฟ้า น้ำประปาไปจ้ะ

บริการตัดเสื้อ

บริการโทรศัพท์

บริการตัดผม

บริการน้ำประปา

บริการตัดผม

บริการธนาคาร

เมื่อแม่และดอกรับกลับบ้าน

๓
พัดลมเครื่องนี้พ่อกับแม่ซื้อตั้งแต่โบว์
และดอกรับยังไม่เกิดเลยจ้ะ

๑
พี่โบว์กับคุณพ่อทำอะไรอยู่คะ

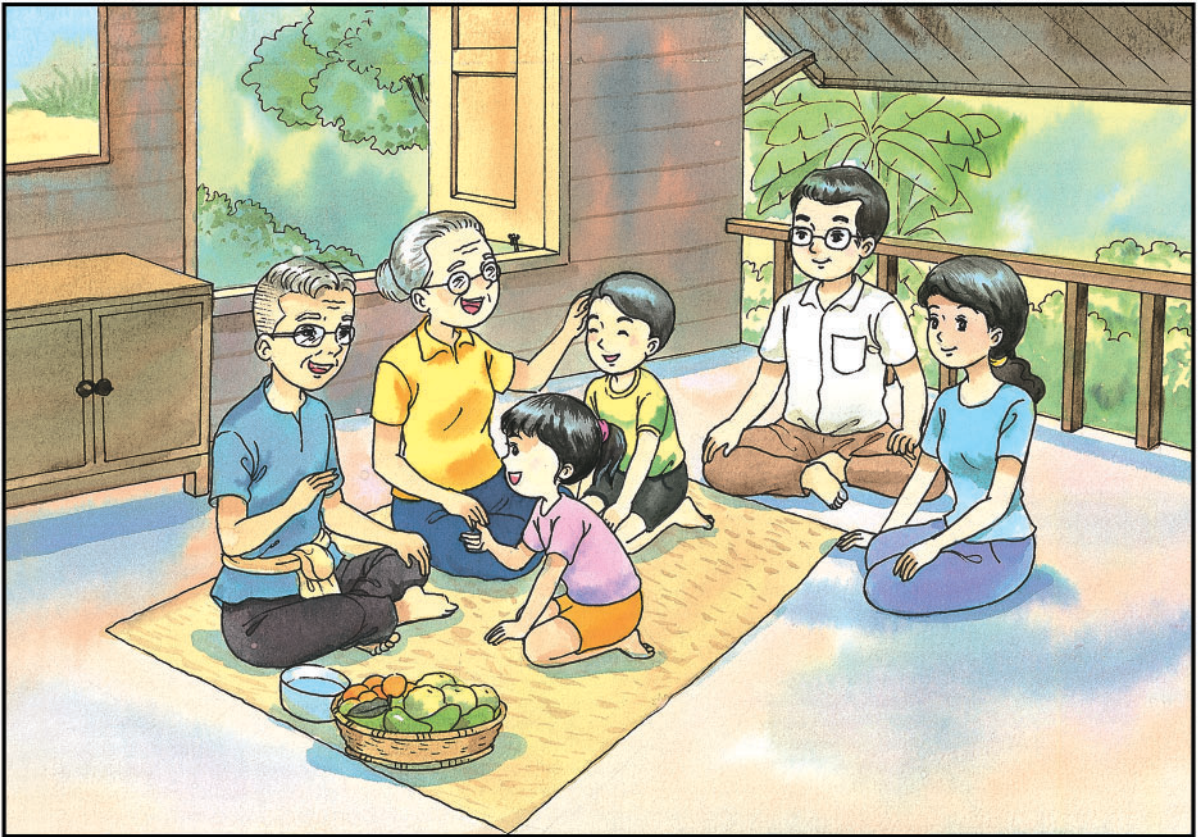
๔
เครื่องนี้ใช้
ประโยชน์คุ้มค่า
จริง ๆ ค่ะ

๒
พี่กำลังช่วยคุณพ่อซ่อมพัดลมอยู่

๕
พ่อคิดว่าเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ซำรุดนั้น
อะไรซ่อมได้ก็ควรซ่อม ไม่ใช่เสีย
นิดหน่อยก็ซื้อใหม่นะลูก

เรื่องที่ ๒ ออมไว้ ใช้เป็น

ปิดเทอมใหญ่ครั้งนี้ คุณพ่อไปรับคุณปู่ คุณย่ามาจากต่างจังหวัด เพื่อโบบัวและดอกบัวจะได้มีเวลาอยู่กับคุณปู่ คุณย่าในช่วงวันหยุดด้วย

คุณย่าสอนโบบัวและดอกบัวว่า ยังไม่สามารถหาเงินได้ด้วยตนเอง จึงควรรู้จักใช้เงิน และรักษาสິงของเครื่องใช้ให้ใช้ประโยชน์ได้นาน ๆ

๑
พ่อแม่ทำงานหาเงินมาให้เรา
อย่างลำบาก ไบบัวและดอกบัว
ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดนะลูก

๓
ดอกบัวล่ะลูก
จะช่วยประหยัดอะไรได้บ้าง

๒
ขอบคุณย่า ไบบัวจะเลือกซื้อของ
ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อจะได้ประหยัด
ไม่ซื้อของใหม่โดยไม่จำเป็นครับ

๔
ดอกบัวจะใช้ดินสอ สมุด ยางลบ และเสื้อผ้า
อย่างระมัดระวัง และเลือกซื้อของกินที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกายด้วยค่ะ

๓

ปู่หมายความว่า
อย่าใช้จ่ายเงินมากกว่า
รายได้ที่เรามีอยู่สิลูก

๑

ขณะที่เราเป็นเด็กควรรู้จักเลือกซื้อสิ่งของ
ที่จำเป็นด้วย ไม่ว่าจะกิน ของใช้
ของเล่น และไม่ใช่เงินเกินตัว

๒

เกินตัวอย่างไรครับคุณปู่

๔

ถ้าไปบัวและดอกบัวได้เงินจาก
คุณพ่อ คุณแม่ เราต้องใช้จ่ายในสิ่งที่
จำเป็นเหมาะสมใช่ไหมครับคุณปู่

๕

ถูกแล้วลูก พ่อแม่หาเงินด้วยความ
ยากลำบาก เราต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด
เพื่อให้มีเงินเหลือเก็บไว้ใช้ยามจำเป็น
และไม่ต้องเป็นหนี้ด้วย

๓
ผมก็เหมือนกันครับ

๒
ต่อไปนี้ดอกบัวจะเก็บเงิน
หยอดกระปุกทุกวันเลยคะ

๑
พ่อคิดว่าถ้าสมาชิกทุกคนในครอบครัว
ช่วยกันประหยัดและใช้จ่ายตามความจำเป็น
มีการวางแผนในการใช้เงิน เงินที่เหลือ
ก็จะเป็นเงินออมของครอบครัวด้วยจ้ะ

ดอกบัว : ที่โรงเรียนของดอกบัว คุณครูก็แนะนำให้นักเรียนออมเงิน โดยรู้จักวางแผนและบันทึกการใช้จ่ายในแต่ละวันของตนเอง และเมื่อครบสัปดาห์ต้องส่งบันทึกให้คุณครูทุกคนด้วยค่ะ คุณครูบอกว่า วิธีการออมมีหลายอย่างแล้วแต่นักเรียนจะเลือกใช้วิธีไหนก็ได้ เช่น

ฝากกับคุณพ่อ คุณแม่

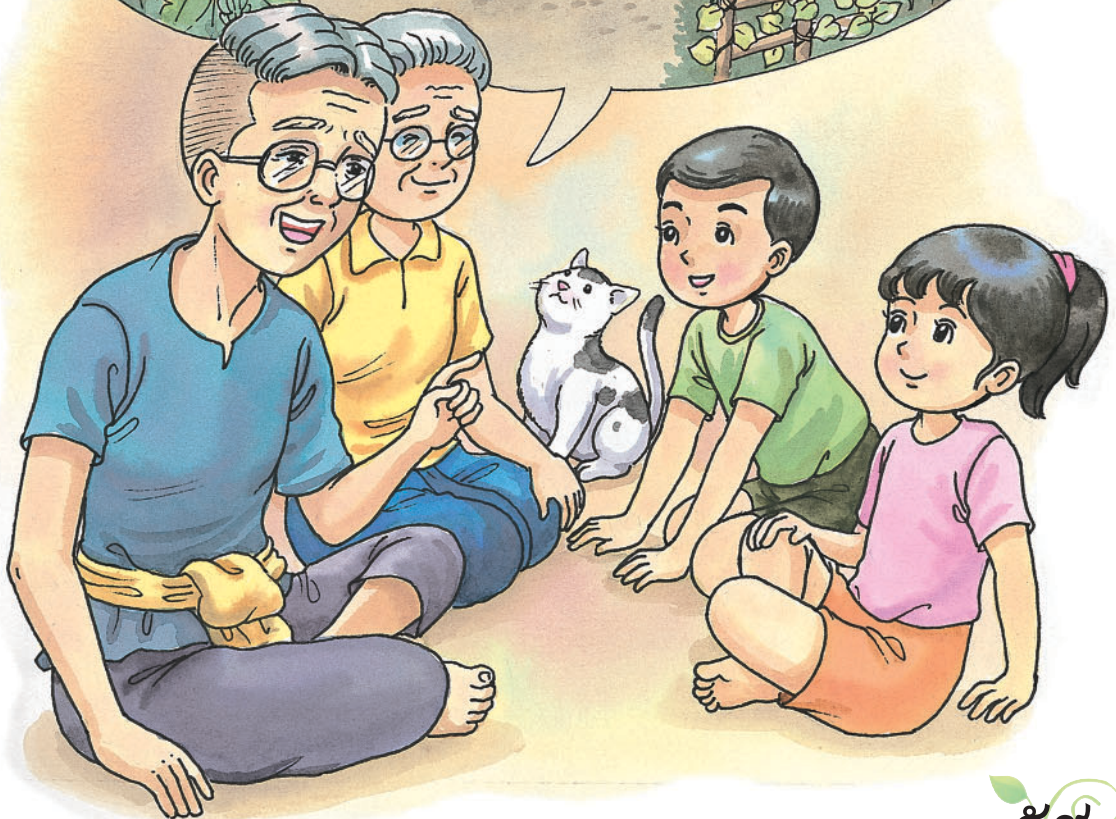

หยอดกระปุกออมสิน

นำไปฝากธนาคาร

คุณปู่ คุณย่าเล่าว่าท่านยึด**หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** ในการดำเนินชีวิตโดยอยู่แบบพออยู่พอกิน รู้จักประหยัดและพึ่งตนเองได้ บ้านสวนของปู่กับย่าจึงแบ่งที่ดินส่วนหนึ่ง ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา ไว้รับประทานเอง หากมีเหลือจึงจะนำไปขาย

เช้าวันอาทิตย์ ไบบัวและดอกบัวตื่นนอนแต่เช้า หลังจากช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านแล้ว ดอกบัวนั่งเขียนสรุปรายรับ - รายจ่ายของตนเอง ที่บันทึกไว้ทุกวันในสัปดาห์ที่ผ่านมา

วัน เดือน ปี	รายรับ	รายจ่าย	เหลือเงิน
วันอาทิตย์ ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	๒๐ บาท	ซื้อดินสอ ๑ แท่ง ๒ บาท	
		ซื้อสมุด ๑ เล่ม ๕ บาท	
		ซื้อนม ๑ กล่อง ๘ บาท	
		รวม ๑๕ บาท	

ดอกบัวได้รู้ว่าการออมทำให้ดอกบัวรู้จักใช้จ่ายแต่พอควร มีความรับผิดชอบมากขึ้น และที่สำคัญดอกบัวต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง และมีเงินสำหรับเก็บออม โดยนำเงินที่เหลือไปหยอดกระปุก

คำถามท้ายบท

๑. ในชุมชนของนักเรียนมีสินค้าอะไรบ้าง
๒. นักเรียนเคยใช้บริการอะไรบ้างในชุมชนของนักเรียน
๓. สินค้าใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน
๔. เงินออมของนักเรียนได้มาจากวิธีใดบ้าง
๕. นักเรียนเก็บเงินออมโดยวิธีใด
๖. นักเรียนคิดว่าการใช้จ่ายอย่างประหยัดมีผลดีอย่างไรบ้าง
๗. ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนเปิดน้ำทิ้งไว้ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

ชวนคิด ชวนทำ

๑. นักเรียนสำรวจสิ่งของเครื่องใช้ที่ไม่ใช้แล้วและสามารถดัดแปลงนำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้
๒. นักเรียนออกแบบกระปุกออมสินที่ดัดแปลงจากเศษวัสดุมาใช้ประโยชน์จำนวน ๑ ชิ้นและบันทึกข้อมูลดังนี้
 - ชื่อสิ่งของ
 - วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้
 - วิธีทำ
 - ประโยชน์ที่จะได้รับ
๓. นักเรียนจัดทำสมุดบันทึกรายรับ - รายจ่าย ประจำวันของตนเองจำนวน ๑ เล่ม
๔. นักเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงินของนักเรียนในเวลา ๑ สัปดาห์
๕. นักเรียนสำรวจพฤติกรรมของตนเองที่ไม่ประหยัดมีอะไรบ้าง

หน่วยที่
ทรัพยากร
ในชีวิตประจำวัน

ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	<ul style="list-style-type: none"> • ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน • ทรัพยากรส่วนรวม • วิธีการใช้ทรัพยากรทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างถูกต้อง ประหยัดและคุ้มค่า
๒. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	<ul style="list-style-type: none"> • ความหมาย ประเภท และความสำคัญของการทำงาน • เหตุผลของการทำงาน • ผลของการทำงานประเภทต่างๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม • การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข

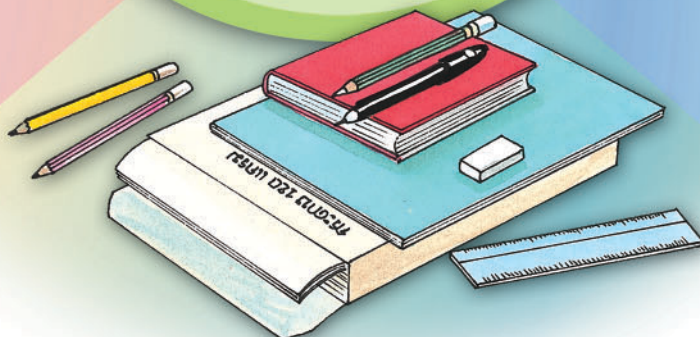
เรื่องที่ ๑ ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน

ทรัพยากรในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งจำเป็น เราควรใช้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้กันอย่างประหยัด เหมาะสม และเกิดประโยชน์ให้มากที่สุดก็จะเป็นการประหยัดทรัพยากรไปด้วย

ทรัพยากร หมายถึง สิ่งทั้งหลายอันมีค่าและมีประโยชน์จะเป็นทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวันส่วนตัวหรือทรัพยากรที่ใช้ส่วนรวมก็ตาม

ทรัพยากร
ในชีวิตประจำวัน
ที่ใช้แล้วหมดไป
จึงต้องใช้ให้คุ้มค่า

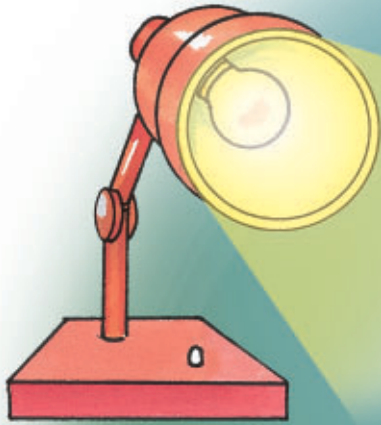

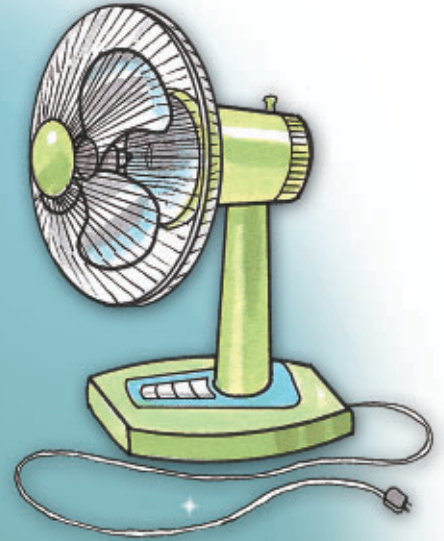
ทรัพยากรบางอย่าง
จำเป็นต้องใช้ร่วมกัน
จึงต้องช่วยกันรักษา
ให้ใช้ได้คุ้มค่า

นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรส่วนรวมที่เป็นสาธารณูปโภคอำนวยความสะดวกให้นักเรียนและเพื่อน ๆ ต้องใช้และรักษาร่วมกัน เช่น

โคมไฟ

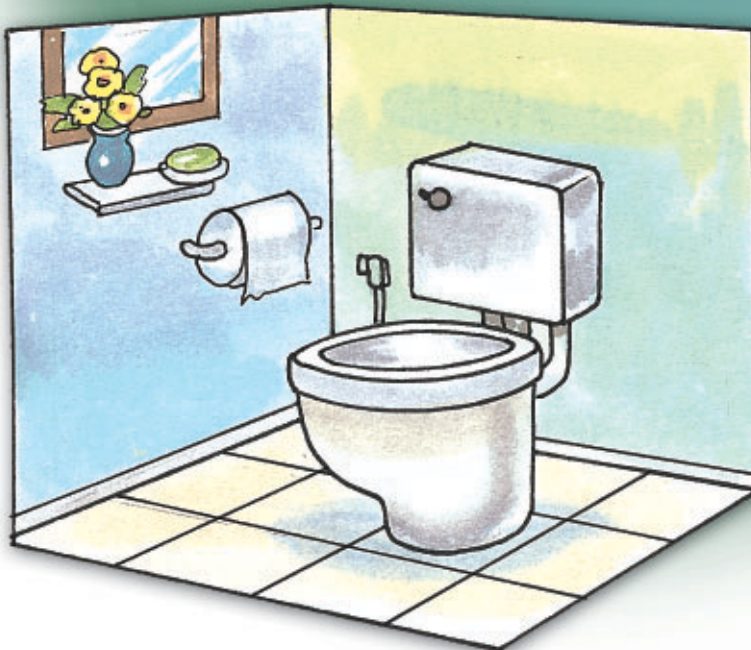
พัดลม

ก๊อกน้ำ

ห้องสุขา

ตู้น้ำเย็น

ดังนั้นการอยู่ร่วมกันไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ในโรงเรียนหรือห้องเรียน ถ้าเราใช้สิ่งของหรือทรัพยากรได้ถูกต้องและประหยัดคุ้มค่า จะทำให้เรามีทรัพยากรใช้ต่อไปอย่างต่อเนื่องยาวนาน

นักเรียนจึงควรช่วยกันรักษาทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น

แม่ดอกบัว ซ่อมแซมเสื้อผ้า
กางเกง กระโปรง

ครู นำกระดาษที่เหลือมาเย็บเล่มใหม่

นักเรียน รับประทานอาหาร
หมดจาน ไม่เหลือทิ้ง

นักเรียน ไม่ขีดเขียน โต๊ะ เก้าอี้

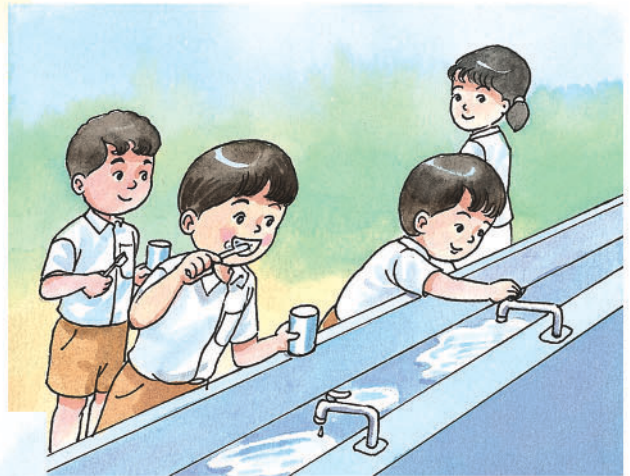
พ่อประดิษฐ์ของเล่นด้วยเศษวัสดุ

จะออกจากห้องต้องปิดไฟ
ปิดพัดลม ให้เรียบร้อยทุกครั้ง

เมื่อล้างหน้า แปรงฟัน
อย่าเปิดน้ำทิ้งไว้

กตน้ำดื่มอย่างพอประมาณ
ที่จะดื่ม อย่าเหลือทิ้ง ถ้าดื่ม
ไม่หมด ให้เอาไปรดที่ต้นไม้

เรื่องที่ ๒ การทำงานอย่างสุจริต

ปิดเทอมนี้ **ไบบัว** และ **ดอกบัว** ได้มีโอกาสไปเที่ยวต่างจังหวัดกับคุณพ่อ คุณแม่ ได้เห็นผู้คนมากมายทำงานหลายอาชีพ พ่อบอกว่า การประกอบอาชีพหรือการทำงานเป็นสิ่งที่เราต้องทำ เพราะถ้าเราไม่ทำ ก็จะไม่มียาได้มาใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต และงานที่ทำต้องเป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดกฎหมายด้วย

คุณพ่อขา ถ้าเราไม่ทำงานก็ไม่มีเงินใช้ใช้ไหมคะ

ใช่แล้วลูกแต่อาจทำงานไม่เหมือนกัน แล้วแต่ความถนัดและความสามารถของแต่ละคน

แล้วคุณพ่อทำงานอะไรคะ

พ่อเป็นเกษตรกรอำเภอคอยดูแล ช่วยเหลือ ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ไปจนถึงผู้ที่เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่และทำประมงด้วย

ขณะเดินทางกลับบ้านระหว่างทางผ่านทุ่งนา ดอกบัวเห็นชาวนา
กำลังทำนา

ชาวนาทำนา

พ่อ : การทำนาเป็นอาชีพของคนไทยมาช้านาน **ชาวนา**ปลูกข้าวให้
ทุกคนกิน จึงได้มีการยกย่องเป็นกระดูกสันหลังของชาติ

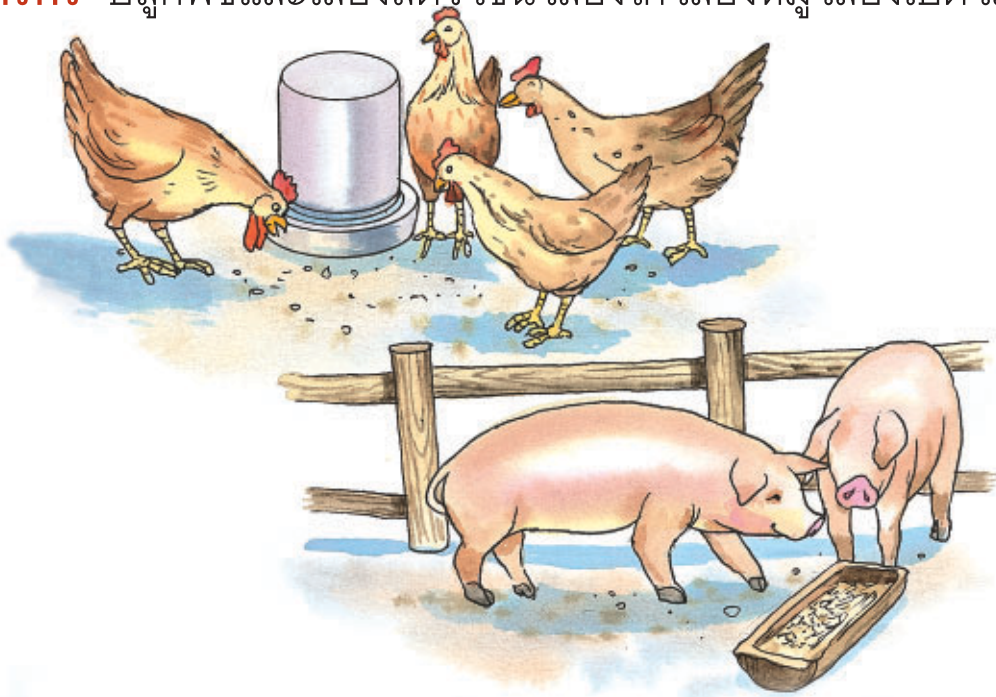
ชาวสวน ทำสวนมะม่วง สวนมะพร้าว สวนเงาะ สวนทุเรียน สวนลำไย สวนลิ้นจี่

ชาวไร่ ปลูกพืชไร่ เช่น ไร่ข้าวโพด ไร่สับปะรด ไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย

ชาวไร่ปลูกพืชไร่

เกษตรกร ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงวัว

การทำเกษตรกรรม

ชาวประมง จับปลา ปู กุ้ง หอย หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอื่น ๆ

การทำประมงน้ำจืด น้ำเค็ม การเลี้ยงปลาในกระชัง

นอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่น ๆ อีกมากมาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้งในการ
ประกอบอาชีพของชุมชนนั้น ๆ ด้วย

พ่อค้าแม่ค้าจำหน่าย
สินค้า

อาชีพค้าขาย

อาชีพหัตถกรรม

งานหัตถกรรมเป็นการนำวัสดุดิบในท้องถิ่นมาแปรรูปด้วยมือ เช่น
ทอผ้า เครื่องจักสาน แกะสลัก เครื่องปั้นดินเผา

อาชีพอุตสาหกรรม

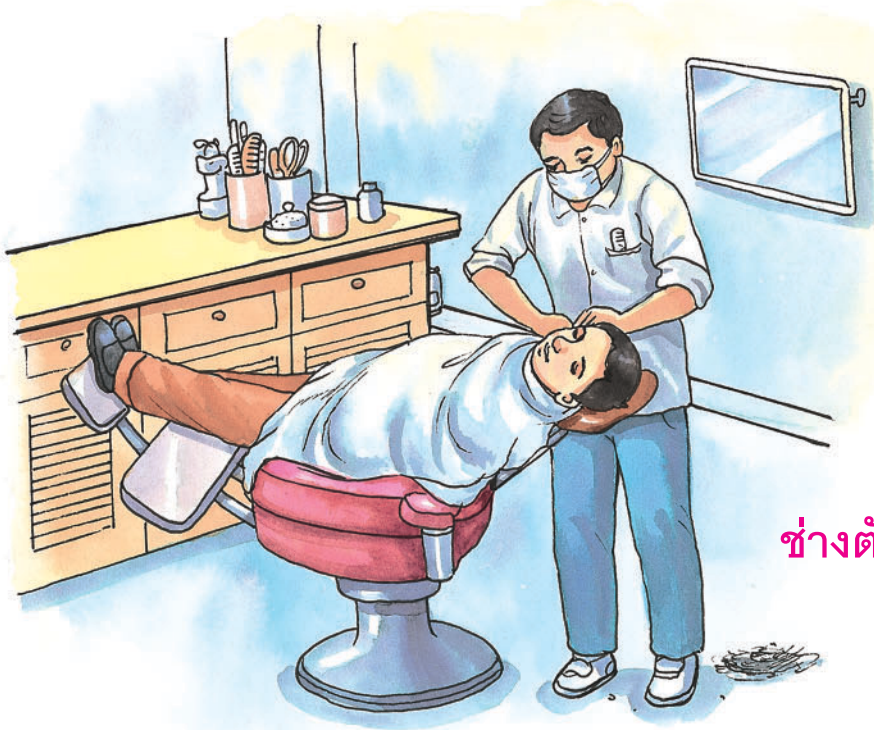
โรงงานอุตสาหกรรมผลิตอาหารกระป๋อง ผลไม้กระป๋อง ผลไม้อบแห้ง
เส้นผ้าสำเร็จรูป

รถบรรทุกขนสินค้าจากโรงงาน

คนรับจ้างบรรทุกสินค้าต่าง ๆ ไปส่งโรงงาน

ส่วนอาชีพบริการ เป็นอาชีพที่เกี่ยวกับให้ความสะดวกแก่คนในชุมชน เช่น ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย พนักงานธนาคาร พนักงานขับรถ เป็นต้น

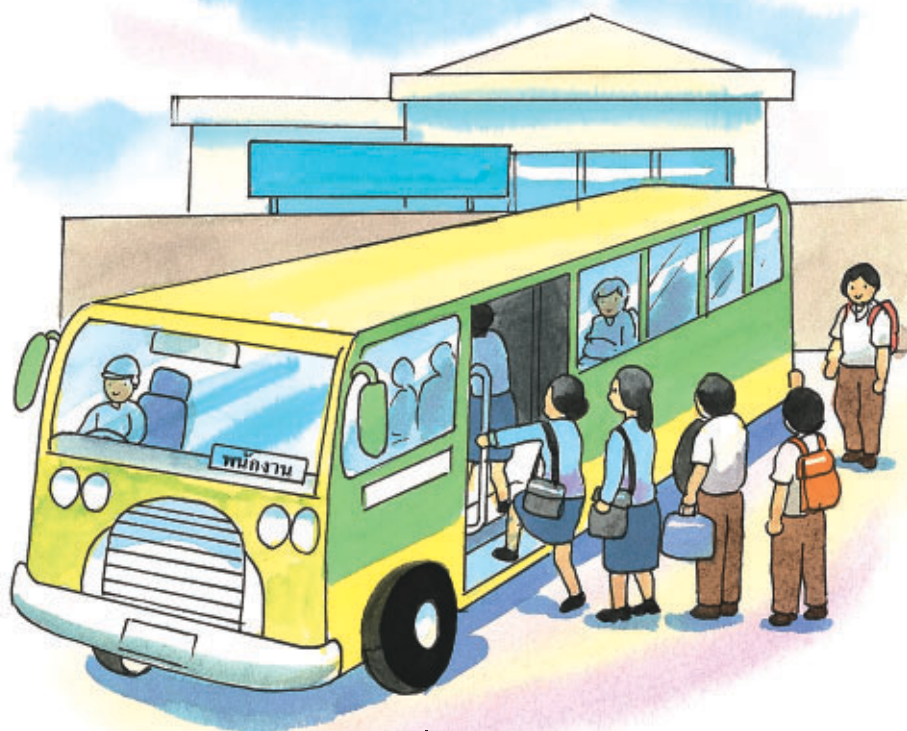
ช่างตัดผม บริการตัดผม

ช่างเสริมสวย บริการเสริมความงามด้านต่าง ๆ

พนักงานธนาคาร บริการรับฝากเงิน

พนักงานขับรถ บริการขับรถเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง

ดอกบัว : ถ้าคนมีงานทำก็จะมีเงินไว้ใช้จ่ายใช้ใหม่คะคุณพ่อ

พ่อ : ถูกต้องแล้วลูก การทำงานเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำ เพราะถ้าไม่ทำก็ไม่มีความหมายในชีวิตประจำวันแต่ต้องทำงานที่สุจริตด้วยการประกอบอาชีพสุจริตจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพ

โบบัว : ผมว่า นอกจากคนเราทำงานด้วยการประกอบอาชีพที่สุจริตแล้วถ้าเรามีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อกัน รู้จักแบ่งปัน สังคมเราก็จะอยู่อย่างสงบสุขด้วยนะครับคุณพ่อ

การทำงานทุกอาชีพอย่างสุจริตไม่เอาเปรียบคนอื่นและทุกคนต้องทำหน้าที่ของตนให้ดี ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ก็จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของชุมชนและประเทศ

คำถามท้ายบท

๑. ทรัพยากรอะไรบ้างที่นักเรียนจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. ทรัพยากรส่วนรวมที่นักเรียนใช้ร่วมกับเพื่อนๆ ในโรงเรียนมีอะไรบ้าง
๓. ในชุมชนของนักเรียนมีอาชีพอะไรบ้าง
๔. อาชีพอะไรบ้าง เป็นอาชีพให้บริการในชุมชนของนักเรียน

ชวนคิด ชวนทำ

๑. นักเรียนนำสิ่งของที่เหลือใช้จากทรัพยากรที่มีอยู่มาทำให้เกิดประโยชน์ และนำกลับมาใช้ใหม่ได้คนละ ๑ อย่าง
๒. นักเรียนช่วยกันศึกษาวิธีประหยัดการใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า และทรัพยากรอื่น ๆ ในโรงเรียนได้อย่างไรบ้าง
๓. นักเรียนทุกคนสำรวจการใช้จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าของครอบครัวแล้วบันทึกข้อมูลนำมาแสดงความคิดเห็นในแต่ละเดือน
๔. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วยกตัวอย่างอาชีพสุจริตและบอกผลดีของการประกอบอาชีพสุจริต
๕. นักเรียนวาดภาพอาชีพที่ชอบหรือชื่นชม และบอกเหตุผลที่ชอบ

หน่วยที่
สิ่งแวดล้อมรอบตัว ๑๕

สิ่งแวดล้อมรอบตัว

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. แยกแยะสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> • สิ่งต่างๆรอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น
๒. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> • ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
๓. ระบุทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
๔. ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน	<ul style="list-style-type: none"> • แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน
๕. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	<ul style="list-style-type: none"> • การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน
๖. บอกสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์
๗. สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> • การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว
๘. มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน	<ul style="list-style-type: none"> • การรู้เท่าทันสิ่งแวดล้อมและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมรอบตัว

เมื่อนักเรียนเข้าห้องเรียนพร้อมกันทุกคนแล้วกล่าวคำสวัสดิ์ให้คุณครู คุณครูบอกให้นักเรียนนั่งลง วันนี้จะเรียนเรื่องสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวเรา

๑
นักเรียนคะ ดูนึกะว่า
บริเวณโรงเรียนของเรา
มีอะไรบ้าง จำไว้ นะคะ

๙
เก่งมากค่ะ
เราไปนั่งคุยกันได้ต้นไม้ดีกว่า

๘
รถยนต์

๒
ต้นไม้

๓
ดิน

๗
นก

๔
สระน้ำ

๕
อาคารเรียน

๖
จักรยาน

๑
สิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวเรา เรียกว่า **สิ่งแวดล้อม**
มีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและ
มนุษย์สร้างขึ้น นักเรียนบอกสิ่งที่เกิดขึ้น
เองตามธรรมชาติที่ได้สังเกตเห็นมาซิคะ

๒
แล้วสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น
มีอะไรบ้าง

๒
ภูเขา

๓
ป่าไม้

๔
นก

๕
น้ำ

๑๐
อาคารเรียน

๙
ตู้ใส่ของ

๗
รถยนต์

๘
เก้าอี้
รถจักรยาน

นักเรียนรู้แล้วว่า สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเรา มีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น บ้านใครอยู่ใกล้สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบ้าง

๕
บ้านผมมีบางสวนยื่นลงไปแม่น้ำด้วย
คุณพ่อผมหาปลา หากมีเหลือจาก
ทำอาหาร คุณแม่จะนำไปขาย

๔
บ้านผมอากาศสดชื่น เย็นสบาย เพราะ
อยู่ใกล้ป่าชุมชน คุณพ่อผมไปหาเห็ด
และหน่อไม้ในป่ามาทำอาหาร

๒
ที่บ้านของมาลี
ใช้น้ำทำอะไรบ้าง

๑
บ้านหนูอยู่
ใกล้แม่น้ำ

๓
ใช้ล้างรถจักรยาน
รดน้ำต้นไม้ในสวน
ในสวนที่บ้านหนูมี
ผลไม้หลายอย่าง
คุณแม่นำไปขายที่ตลาด

๖
นักเรียนจะเห็นว่าธรรมชาติมีผลต่อความเป็นอยู่ของเรา
ในหน้าหนาวเราต้องใส่เสื้อผ้าหนาๆ ให้อ่างกายอบอุ่น
นักเรียน ครูให้พัก ๑๐ นาที ไปดื่มน้ำหรือไปปีนสวาะ
ครูจะไปเบิกอุปกรณ์ที่ห้องสื่อการสอน

๒
ไม่ทราบครับ

๑
นักเรียนทราบไหมว่าอาคารเรียน
อยู่ทางทิศใดของเสาธง

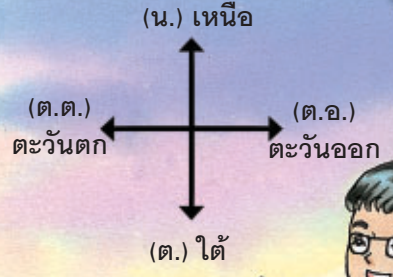
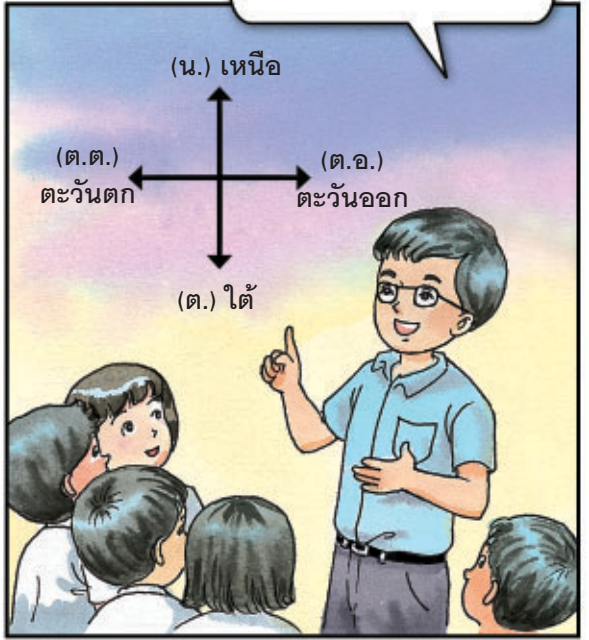

ครูจะวางเข็มทิศกับพื้นดิน นักเรียนเห็นเข็มที่เป็นลูกศรในตลับเข็มทิศไหม เข็มนี้จะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ

๓
วันนี้เราจะเรียนเรื่องทิศ
นักเรียนทุกคนลงไปที่สนามหญ้า
หน้าโรงเรียน

นักเรียน ทิศหลักมี ๔ ทิศ

นักเรียนยืนหันหน้าไปทางที่เข็มทิศชี้ ด้านหน้า
ของนักเรียนจะเป็นทิศเหนือ ด้านหลังจะเป็น
ทิศใต้ ด้านขวามือจะเป็นทิศตะวันออก
ด้านซ้ายมือจะเป็นทิศตะวันตก

๑
นักเรียนรู้หรือยังว่า อาคารเรียน
อยู่ทางทิศใดของเสาธง

๒
ทางทิศเหนือครับ เพราะอาคาร
เรียนอยู่ทางที่เข็มทิศชี้ไป

๓
โรงอาหารและบ้านพักครู
อยู่ทางทิศใด

๔
บ้านพักครูอยู่ทางทิศใต้

๕
โรงอาหาร
อยู่ทางทิศ
ตะวันตก

เมื่อนักเรียนรู้ที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ว่าตั้งอยู่
ทางทิศใดแล้ว นักเรียนต้องรู้ระยะทางด้วย
เช่น โรงอาหาร อยู่ห่างจากเสาธงเท่าใด

การหาระยะทางมีทั้งใช้เครื่องมือที่ไม่เป็นมาตรฐาน เช่น การนับคืบ นับศอก นับก้าว เป็นต้น เครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน เช่น ไม้บรรทัด ไม้เมตร สายวัด ตลับเมตร นักเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ใช้นับก้าว ดีกว่า ถ้านักเรียนต้องการรู้ว่า โรงอาหารห่างจากเสาธงเท่าใด ให้นักเรียน เริ่มก้าวแรกที่เสาธงนับก้าวไปจนถึงโรงอาหาร จะรู้ว่าโรงอาหารอยู่ห่างจากเสาธงกี่ก้าว นักเรียนลองก้าวดูก็ได้นะ

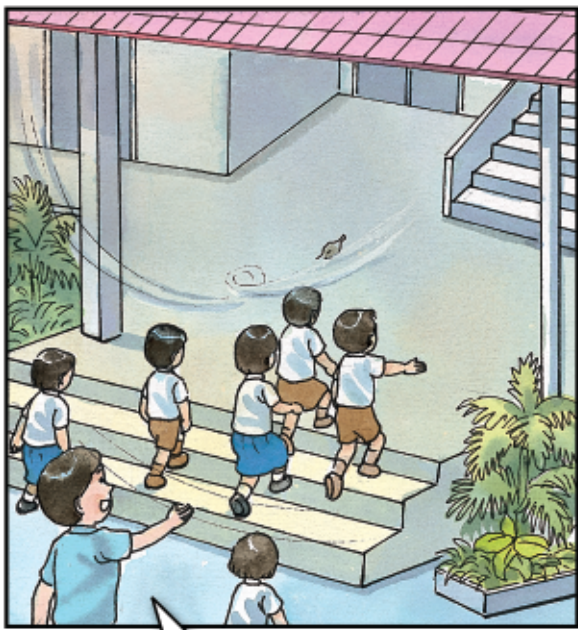
นอกจากนักเรียนจะรู้ว่าแต่ละที่อยู่ห่างจากจุดเริ่มต้นเท่าใด ยังรู้
อีกว่า สิ่งใดอยู่ใกล้ สิ่งใดอยู่ไกล

นอกจากนักเรียนจะรู้ว่า แต่ละที่อยู่ห่างจากจุดเริ่มต้นเท่าใด ยังรู้อีกว่าสิ่งใดอยู่ใกล้ สิ่งใดอยู่ไกล ใครจะลองก้าวดูก็ได้นะ

๑
คุณครูขา ร้อนจังค่ะ ร้อนกว่าตอนที่เราลงมาครั้งแรก

๒
คุณครูครับมีเมฆลอยมาหลายก้อน บางก้อนสีขาว บางก้อนสีดำ บังดวงอาทิตย์แล้ว ไม่ค่อยร้อน เหมือนตอนแรกนะครับ

๓
คุณครูขา มีลม และเมฆสีดำมากขึ้น ลมแรงขึ้นเหมือนฝนจะตก กลับไปห้องดีไหมคะ

นักเรียนทุกคนขึ้นห้องครับ ฝนจะตกแล้ว

๑
คุณครูครับ ลมพัดแรง ฝนสาด เข้ามาแล้วครับ ปิดหน้าต่างนะครับ

๒
ไฟดับด้วย มีแต่มองเห็นนิดหน่อย

๓
หนูชอบอากาศเมื่อเช้า เย็นสบายดี
ไม่ชอบอากาศก่อนฝนตก
เพราะร้อนมาก

๑
นักเรียนยกเก้าอี้มานั่งรวมกัน
อากาศขณะนี้เป็นอย่างไ

๕
อากาศในหนึ่งวัน
จะไม่เหมือนกัน
อย่างที่นักเรียนบอก

๒
ไม่ค่อยร้อน แต่อึดอัดครับ

๔
ผมชอบอากาศตอนกลางคืน
เพราะค่อนข้างเย็น

๓
นักเรียนช่วยกันยกเก้าอี้
กลับไปโต๊ะ และช่วยกัน
จัดของให้เป็นระเบียบ
ดีไหมครับ

ดีครับ

ดีค่ะ

๑
คุณครูครับ ฝนหายแล้ว
เปิดหน้าต่างนะครับ

๒
อากาศดีจัง
ไม่ต้องเปิดพัดลมนะคะ

๒
นักเรียนช่วยกันดูซิครับ
ว่าจะย้ายอะไรอีกไหม

๑
คุณครูขา จัดห้อง
เสร็จแล้วค่ะ

๕
ผมว่าโต๊ะ เก้าอี้ของนักเรียน เลื่อนไปทาง
หลังห้องอีกหน่อย หน้าห้องจะได้กว้าง
เวลาลบกระดานดำ ผงชอล์กจะได้ไม่ฟุ้ง
โดนเรา ดีไหมครับ

๖
ใครเห็นด้วยช่วยกัน
ยกเก้าอี้

๔
ดีเหมือนกันมาลี
ใกล้โต๊ะครู

๓
หนูว่าจะเอาถังขยะ
ไว้มุมนั้นดีไหมคะ

๑
หนูว่าพอแล้วค่ะ
เป็นระเบียบสวยงามดี

๒
เก่งมากทุกคน จัดได้เป็นระเบียบ สะอาด
สวยด้วย พรุ่งนี้เราจะเขียนแผนผังห้องที่เราจัด

๓
นักเรียนเตรียมตัวกลับบ้าน

๓
สวัสดีค่ะคุณแม่ หนูไปเปลี่ยน
เสื้อผ้าก่อน แล้วจะมาช่วยนะคะ

๒
แม่อยู่ที่นี่ กำลังจัดของอยู่
ลมแรงพัดของหล่น และมีฝุ่นมาก

๑
สวัสดีค่ะ คุณตา คุณยาย
คุณแม่อยู่ไหนคะ

๔
วันนี้ที่ห้องหนู ลมก็พัดของหล่น
และมีฝุ่นเหมือนกัน คุณครู
ให้ช่วยกันจัดห้องใหม่

๑
มะลิกของเบาๆ
มานะช่วยแม่ย้ายโต๊ะ เก้าอี้

๒
หนูช่วยเก็บของ
ก่อนนะคะ

๓
คุณแม่ขา หนูจะช่วยถูพื้นนะคะ

ให้มานะเช็ดโต๊ะ เก้าอี้ และชั้นวางของ
แม่จะเช็ดหลังตู้

๑
เสร็จแล้ว เป็นอย่างไรบ้างลูก

๓
ทั้งสองคนไปอาบน้ำ
แม่จะไปทำอาหารเย็น

๒
กว้างกว่าเดิมอีกคะคุณแม่
เป็นระเบียบด้วย

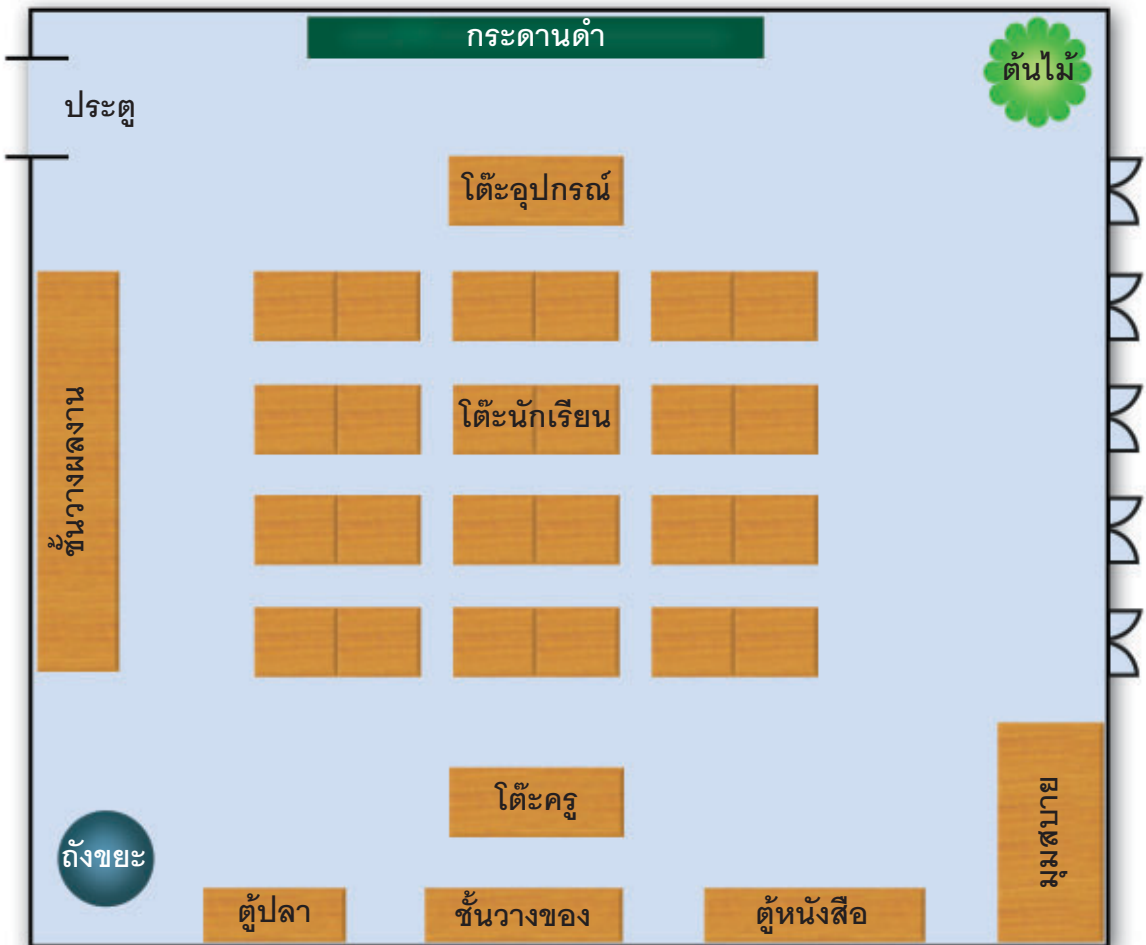
๔
หนูอาบน้ำเสร็จแล้ว
จะไปช่วยนะคะ

แผนผัง

แผนผัง คือ การย่อส่วนของสิ่งต่างๆ แสดงลงบนกระดาษหรือวัสดุอื่น โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น แผนผังห้องเรียน แผนผังอาคารเรียนและใช้รูป □ หรือสัญลักษณ์ที่เป็นรูปเหมือนแสดงแทน ตัวอย่างเช่น

เมื่อวานนี้ นักเรียนช่วยกันจัดห้องเรียนเป็นระเบียบสวยงามแล้ว วันนี้เรามาเขียนแผนผังห้องเรียนกัน

แผนผังห้องเรียน

คุณครูครับ จะเขียนแผนผังได้อย่างไรครับ

นักเรียนมองไปรอบๆ ห้องเรียนสิคะ
ในห้องเรามีอะไรบ้าง เดี่ยวเราจะมาวาด
แผนผังห้องเรียนกัน

ถ้านักเรียนจะเขียนแผนผัง นักเรียนต้องรู้ว่า
ของแต่ละอย่างอยู่ทางทิศใด ครูจะวางเข็มทิศ
ไว้กลางห้องบนโต๊ะ นักเรียนดูเข็มทิศเป็นแล้ว
ใช่ไหมคะ ลูกศรเข็มทิศจะชี้ไปทางทิศใดเสมอคะ

ทิศเหนือค่ะ

เก่งมากค่ะ ทุกคนปรบมือให้มะลิหน่อยค่ะ
ชั้นวางผลงานอยู่ทางทิศใดคะ

ทางทิศตะวันตกครับ

มีอะไรอยู่ทางทิศใต้บ้าง

ตู้หนังสือ ถังขยะ
ชั้นวางของ โต๊ะครูค่ะ

เก่งมากทุกคน ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ๓ คน ครูแจก
กระดาษให้กลุ่มละ ๑ แผ่น ให้วาดแผนผังห้องเรียน
ของเรา โดยใช้รูป □ เป็นสัญลักษณ์ที่เป็นรูปเหมือน
และเขียนบอกว่าเป็นอะไร ใครเขียนไม่ได้ให้มาถามครู
ให้นักเรียนนั่งเขียนที่โต๊ะนักเรียน หรือจะเขียนที่มุม
สบายก็ได้

ถ้านักเรียนเขียนแผนผังห้องเรียนเป็น นักเรียนจะเขียนแผนผัง
ห้องนอนของนักเรียนหรือห้องต่าง ๆ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนได้

คำถามท้ายบท

๑. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านของนักเรียนมีอะไรบ้าง
๒. การสร้างบ้านอยู่ริมแม่น้ำ ได้ประโยชน์อะไรบ้าง
๓. เข็มทิศคืออะไร และลูกศรในเข็มทิศชี้ไปทางทิศใดเสมอ
๔. นักเรียนใช้ประโยชน์จากเข็มทิศเรื่องใดบ้าง
๕. นักเรียนมีส่วนร่วมการจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านอย่างไร
๖. แผนที่คืออะไร และมีประโยชน์อย่างไร

ชวนคิด ชวนทำ

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ช่วยกันวาดภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียน
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ให้ระบุตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ภายในห้องเรียน ด้วยการชี้เข็มทิศ
๓. นักเรียนหาระยะทางจากอาคารเรียนไปโรงอาหาร หรือ อาคารอเนกประสงค์ โดยใช้การนับก้าว
๔. นักเรียนสังเกตและบันทึกการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศในเวลาเช้า กลางวัน และกลางคืน
๕. นักเรียนช่วยกันจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน

แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

๑. ห้องสมุด
๒. บริเวณบ้าน
๓. สัมภาษณ์ผู้รู้

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๑๐๙/๒๕๕๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อต้นแบบหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน
หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ.๒๙๓/๒๕๕๑ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เพื่อให้การจัดทำหนังสือเรียน
รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์
ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อต้นแบบหนังสือเรียน
รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ดังนี้

๑. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ที่ปรึกษา
๒. รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ที่ปรึกษา
๓. ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบงานการเรียนรู้	ที่ปรึกษา
๔. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	ที่ปรึกษา
๕. นางมาตริณี รัชชตานนท์ชัย	ประธานกรรมการ
๖. นางสุพรรณิ มีเทศน์	กรรมการ
๗. นางสุคนธ์ สิ้นธพานนท์	กรรมการ
๘. นางสาวสมพร มั่นทนานุชาติ	กรรมการ
๙. นางศิริกาญจน์ โกสุมภ์	กรรมการ
๑๐. นางพนารัช ปรีดากรณ์	กรรมการ
๑๑. นางสาวรุ่งตะวัน วัตรนันท์	กรรมการ
๑๒. นายสมหวัง ชัยตามล	กรรมการ

๑๓. นางสาวกนกพร กระบวนศรี	กรรมการ
๑๔. นายกฤษฏา บุญยสมิต	กรรมการ
๑๕. นางสาวจิตรลดา ศิริรัตน์	กรรมการ
๑๖. นายมานิตย์ จุมปา	กรรมการ
๑๗. นายชาญชัย ไชติเวทอำรง	กรรมการ
๑๘. นายวิฑูร สุรวัฒนานันท์	กรรมการ
๑๙. นางอุไรวรรณ หลิมโกโคยกุล	กรรมการ
๒๐. นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสอำรง	กรรมการ
๒๑. นางวรรรัตน์ วรรณเลิศลักษณ์	กรรมการ
๒๒. นางสาวจารุวรรณ ภัทรนาวิน	กรรมการ
๒๓. นางชนิษฐา โตโพธิ์ไทย	กรรมการ
๒๔. นายสุขุม อัตวาวุฒิชัย	กรรมการ
๒๕. นายประยูร ดาศรี	กรรมการ
๒๖. นางสาววรลักษณ์ รัตติกาลชลากร	กรรมการ
๒๗. นายบุญสม พิมพ์หนู	กรรมการ
๒๘. นางสิริมา กลิ่นกุหลาบ	กรรมการ
๒๙. นางสาวลัดดาวัลย์ ตันตวิทยาพิทักษ์	กรรมการ
๓๐. นางอรพิน ผลสุวรรณ สบายรูป	กรรมการ
๓๑. นายจุมพล แดงสกุล	กรรมการ
๓๒. นางกาญจนา ศุภติมัสโร	กรรมการ
๓๓. นางสาววิลาสินี ศรีมาวิน	กรรมการ
๓๔. นางพรพิมล เจริญสุข	กรรมการ
๓๕. นางกรรณิการ์ สงวนหมู่	กรรมการ
๓๖. นางอัญชลี กุลดำรงค์	กรรมการ
๓๗. นางสาวจามร ศิริรัตน์	กรรมการ
๓๘. นางจุฑามารณ์ อภิบุญญพานิชย์	กรรมการ
๓๙. นางสิริวรรณ ศรีพหล	กรรมการ
๔๐. นายกิตติคุณ รุ่งเรือง	กรรมการ
๔๑. นางรัชนีกร บุญหลง	กรรมการ
๔๒. นางสาวพรรณิณี ศุमानนท์	กรรมการ
๔๓. นางสาวชูศรี มณีพฤษ์	กรรมการ
๔๔. นางสาวผุสดี รอบรู้	กรรมการ
๔๕. นางสาวมาลา ชูเกียรติศิริ	กรรมการ

๔๖. นางเทพพรณี เสตสุบรรณ

กรรมการ

๔๗. นางสาวเพ็ญจันทร์ ธนาวิภาส

กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่จัดทำและตรวจพิจารณาต้นฉบับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยอาจมอบหมายบุคคลหรือคณะบุคคลจัดทำหรือตรวจพิจารณาต้นฉบับ โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้รางวัลหรือค่าตอบแทนผู้จัดทำหลักสูตร หนังสือ หรือคู่มือที่ใช้ในการเรียนการสอน พ.ศ. ๒๕๒๗ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจและพิจารณาหนังสือ หรือคู่มือที่ใช้ในการเรียนการสอน พ.ศ. ๒๕๒๔

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๑๒๕๔/๒๕๕๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อต้นแบบหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ.๒๙๓/๒๕๕๑ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เพื่อให้การจัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อต้นแบบหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ (เพิ่มเติม) ดังนี้

๑. นายฤทัย หงส์ศิริ	กรรมการ
๒. นายชนาธิป บุญยเกตุ	กรรมการ
๓. นายสุทิน สุขดี	กรรมการ
๔. นางรัตนา สายคนิต	กรรมการ

ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่จัดทำและตรวจพิจารณาด้านฉบับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยอาจมอบหมายบุคคลหรือคณะบุคคลจัดทำหรือตรวจพิจารณาด้านฉบับ โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้รางวัลหรือค่าตอบแทนผู้จัดทำหลักสูตร หนังสือ หรือคู่มือที่ใช้ในการเรียนการสอน พ.ศ. ๒๕๒๗ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจและพิจารณาหนังสือ หรือคู่มือที่ใช้ในการเรียนการสอน พ.ศ. ๒๕๒๔

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ ออยุธยา)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะผู้เขียน

นางสุพรรณณี มีเทศน์

หน่วยที่ ๑ - ๒ และหน่วยที่ ๕

นางสาวรุ่งตะวัน วัตรนันท์

หน่วยที่ ๓ - ๔

คณะผู้ตรวจ

นางมาตริณี รักษัตานนท์ชัย

นางสาวจิตรลดา ศิริรัตน์

นางสุคนธ์ สิ้นธพานนท์

นางสิริมา กลิ่นกุหลาบ

นางศิริกาญจน์ โกสุมภ์

นางสาวเพ็ญจันทร์ ธนาวิภาส

บรรณาธิการ

นางสาวเพ็ญจันทร์ ธนาวิภาส

ผู้วาดภาพประกอบ

นางประภาสินี เจริญสกุลชัยพร

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม

นางสาวณัชภััส ประสพศักดิ์

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน
หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน